

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Освітня програма	36836 Історія та археологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	032 Історія та археологія

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	55
Повна назва ЗВО	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка
Ідентифікаційний код ЗВО	02125415
ПІБ керівника ЗВО	Соболь Євген Юрійович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	https://cusu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/55>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	36836
Назва ОП	Історія та археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 Історія та археологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра історії України та всесвітньої історії
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра філософії та соціальних наук, кафедра германських мов, зарубіжної літератури та методик викладання, кафедра технологічної та професійної освіти, археологічний музей ЦДУ імені Н.Бокій.
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	25006, м. Кропивницький, вул. Шевченка, 1. Навчальний корпус № 1; навчальний корпус №4; навчальний корпус №5.
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	ні
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	203078
ПІБ гаранта ОП	Житков Олександр Анатолійович
Посада гаранта ОП	доцент
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	O.A.Zhytkov@cuspu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(099)-781-47-13
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
заочна	4 р. 0 міс.
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Розвиток навчальних закладів у регіоні та наявність релокованих до Кіровоградської області ЗВО актуалізували постановку питання про підготовку здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня доктора філософії за ОП 032 Історія та археологія в Центральнотуристичному державному університеті як такому, що має розвинену навчально-методичну базу та кадровий потенціал НПП. Після завершення повного циклу науково-освітньої складової ОП було організовано її обговорення та ухвалено висновки, що мета та завдання реалізації Програми враховують потреби ринку праці у регіоні відповідно положення законодавства України, зокрема, НРК 8 рівня вищої освіти (прот. № 9 від 23.05. 2019 р.). Призначений наказом ректора на 2019 – 2020 н.р. гарант ОП д.і.н Житков О.А. ініціював внесення змін до ОП на 2020–2021 н.р. Вони були викликані запитом роботодавців. Зокрема, до освітньо-наукової програми у вересні 2021 року було уведено ОК «Проблеми археології та давньої історії України», оновлено каталог вибіркових компонентів Програми (прот. № 2 від 30.09.2021 р.). Моніторинг перегляду програми у 2023 році вказав на необхідність посилення теоретичної і практичної підготовки здобувачів. До ОП 2023 – 2024 н.р., за пропозиціями групи розробників та стейкхолдерів (проф. В. Капелюшний, директор ДАКіО Л. Маренець), було введено нові ОК: «Організація наукового історичного дослідження», «Сучасний фаховий історіографічний дискурс». Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів забезпечують вибіркові компоненти ОП які постійно оновлюються. Зокрема у 2024-2025 н.р. з каталогу обрано нові ОК: «Аграрно-селянське питання в Українській революції 1917–1921 років», «Математичні методи історичного дослідження». При формуванні освітніх компонентів діючої ОП бралися до уваги потреби дослідження регіональної історії, проблематики всесвітньої історії й історіографії, які є близькими до наукових інтересів здобувачів та наукових керівників. Згідно результатів моніторингу здобувачів щодо диверсифікації компонентів ОП їх перелік було доповнено ОК 7 «Соціально-економічні студії історії України». Впровадження планів ОП забезпечується, окрім матеріальної та науково-методичної бази Центральнотуристичного державного університету імені Володимира Винниченка, залученням до навчального процесу матеріалів державного архіву Кіровоградської області(<https://shorturl.cusu.edu.ua/ish>), інформаційної бази Обласної наукової бібліотеки імені Дмитра Чижевського (<https://shorturl.cusu.edu.ua/isi>) та Центральнотуристичного обласного краєзнавчого музею (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1sj>).

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та ліцензійний обсяг за ОП

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2025 - 2026	10	0	0	0	0
2 курс	2024 - 2025	10	2	0	0	0
3 курс	2023 - 2024	10	5	0	0	0
4 курс	2022 - 2023	10	1	1	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	56583 Публічна історія та пам'яткознавство
другий (магістерський) рівень	програми відсутні
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	36836 Історія та археологія

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	48879	10469
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	48879	10469
Приміщення, які використовуються на іншому праві, ніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	658	345

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- ☐ щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- ☐ щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОНП_2022.pdf</i>	SxuUWO2PL+gp1ZAKET/JNd+hneo1URyDQN/8t95E4BY=
Освітня програма	<i>ОНП_2023-2024n.pdf</i>	+MldoYD9oqIKwvousgfmqSGtlM+CM/ko57Gion+uImw=
Освітня програма	<i>ОНП_2024-2025n.pdf</i>	w+DuEBag45OVK6U5jgftz8toTZLAQVY1TFDex+vpeOY=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний_план_2022.pdf</i>	ykEjG/N3GtCvOkEi9vxjAKokKPf7kRAEWzkDphmSWvM=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний_план_2023-2024n.pdf</i>	rBIBosICAjw1BVynUB2ChMmnpk8d09cj+d+wlEfH764=
Навчальний план за ОП	<i>Навчальний_план_2024-2025n.pdf</i>	q56eqLVuduxHDWpb2SsDvliNAEuHl24+gGcksNFpqno=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямом (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	<i>Тему_дис_2025.pdf</i>	Tby6/5OFxbf3R6j7fNI2ISVDITGvafc2DdR5dzQdH/s=

1. Проєктування освітньої програми

Чи освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти? Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти України третього (освітньо-наукового) рівня, галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 032 «Історія та археологія» відсутній. Визначені в ОНП ПРН відповідають 8 рівню НРК та третьому циклі вищої освіти РК Європейського простору вищої освіти за такими дескрипторами: «Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності» – забезпечують ПРН 1, 2, 3, 4; «Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики» забезпечують – ПРН 3, 4, 5, 6, 7; «Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності» забезпечують – ПРН 5, 8, 9, 16; «Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей» забезпечують – ПРН 4, 6, 11; «Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому» відповідають – ПРН 2, 10, 12, 15; «Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях» відповідають – ПРН 7, 10, 12; «Демонстрація авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність» забезпечується – ПРН 9, 10, 13, 14; «Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення» відповідають – ПРН 10, 15, 17

Чи зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності)?

Згідно з реєстром професійних стандартів відсутній відповідний професійний стандарт

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів)?

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

При визначенні мети ОНП та ПРН ураховуються потреби здобувачів та випускників ОНП на етапі її планування, громадського обговорення (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1sq>). Доступ до ОНП забезпечено на вебсторінці сайту ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ta>). Відповідно до «Положення про освітні програми в ЦДУ» до групи розробників ОНП уведено аспіранта Кобзара Д. В. Для обговорення різних аспектів оптимізації ОНП на засідання випускової кафедри, спільні наради робочої групи на постійній основі запрошуються стейкхолдери, здобувачі та випускники минулих років (<https://shorturl.cusu.edu.ua/mv>; <https://shorturl.cusu.edu.ua/ms>). Відповідність ПРН науковим інтересам здобувачів та стейкхолдерів аналізується під час громадського обговорення ОНП (<https://shorturl.cusu.edu.ua/o>), планових зустрічей, проведення наукових заходів за участі науковців ЗВО, здобувачів вищої освіти, стейкхолдерів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1td>).

- роботодавці

Внесення змін до ОНП здійснювалося на спільних нарадах за участі роботодавців: директора Облдержархіву Л.В. Маренець, керівників Обласного краєзнавчого музею Б. Л. Шевченко та Обласного музею мистецтв Т.О. Ткаченко-Суханова, заступника директора з наукової роботи Обласної наукової бібліотеки імені Дмитра Чижевського О. В. Ткаченко. Інтереси та пропозиції роботодавців також урахувалися на етапах рецензування ОНП (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2a9>; <https://shorturl.cusu.edu.ua/2a8>). Відповідно, мета ОНП формувалася з урахуванням інтересів стейкхолдерів згідно з їхніми пропозиціями про досягнення програмних результатів навчання за ОНП з опорою на практикоорієнтованість та розширення наукової бази реалізації Програми (<https://shorturl.cusu.edu.ua/no>). Зокрема, реалізовано пропозиції директора Державного архіву Маренець Л. В. щодо використання наукової бази установи (<https://shorturl.cusu.edu.ua/o>), фондів Обласної наукової бібліотеки імені Д. Чижевського, Обласного краєзнавчого музею (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2a7>).

- академічна спільнота

Вплив академічної спільноти на ПРН здійснювалася з урахуванням досвіду створення та реалізації аналогічних Програм в Україні та Республіці Польща. Під час проведення конференцій та стажувань відбувалося академічне спілкування та обмін знаннями, що дозволило вдосконалити ОНП, виробити ціннісний підхід до формування ПРН, скоригувати тематику наукових досліджень здобувачів. Важливе значення має співпраця викладачів вищої кваліфікації, долучення до освітнього процесу фахівців провідних ЗВО та академічних установ України й зарубіжжя на етапі рецензування ОНП (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2aa> ; <https://shorturl.cusu.edu.ua/2ab>), проведення гостьових лекцій з акцентацією на досягнення результатів удосконалення ПРН даної освітньо-наукової програми (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ac>) та Всеукраїнських конференцій та симпозиумів провідних ЗВО із міжнародною участю (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ad>).

- інші стейкхолдери

До стейкхолдерів, причетних до реалізації освітньо-наукової програми, слід віднести Центральноукраїнський національний технічний університет, Донецький державний університет внутрішніх справ, Центральноукраїнський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», Херсонський аграрно-економічний університет, Національний музей України, Національну бібліотеку України імені В. І. Вернадського. Названі структури є партнерами ЦДУ в розвитку ОНП: обміні науково-методичним матеріалом, рецензуванні наукової продукції, стажуванні, участі в спільних дослідницьких проєктах, організації міжнародних та всеукраїнських конференцій. У процесі реалізації ОНП укладено шість договорів про співпрацю, зокрема, з Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tf>) та Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2a4>).

Чи мета освітньої програми відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти?

В ОНП конкретизовано досягнення цілей, мети і завдань, визначених у Стратегії розвитку ЗВО до 2026 р. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tc>). Основну діяльність закладу спрямовано на формування високопрофесійних кадрів, спроможних ефективно розв'язувати складні завдання в різних сферах суспільного розвитку. (<https://surl.li/wvkwlc>). ОНП орієнтовано на реалізацію пріоритетних напрямків підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в інформаційному суспільстві та умовах сучасного ринку. Відповідно, ПРН передбачають пріоритетність поліпшення якості підготовки науково-педагогічних кадрів, забезпечення органічної єдності змісту освіти й наукової діяльності, здобуття нових наукових знань через упровадження інноваційних технологій. Механізм удосконалення освітньої діяльності передбачає підвищення професійної компетентності НПП, що досягається проходженням науково-педагогічного стажування (табл. 2), участю НПП у проєктній міжвузівській діяльності. Положення 3.1. «Стратегії розвитку ЦДУ» передбачає залучення стейкхолдерів до процесів формування освітніх програм (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tl>), рецензування (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tk>), безпосередньої практичної реалізації (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ti>).

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням

тенденцій розвитку науки і спеціальності?

Метою програми є підготовка висококваліфікованого фахівця, здатного до конкуренції, що засвідчує звіт Європейського центру розвитку проф. освіти (Cedefop) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/277>). НП урахує такі тенденції розвитку науки і спеціальності: здатність використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій (ПРН 2); обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки й застосовувати їх у власних дослідженнях (ПРН 3); готовність застосовувати методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях (ПРН 6); здатність представляти результати самостійного дослідження іноземною мовою в усній чи письмовій формі (ПРН 12); уміння застосовувати програмні засоби і мультимедіа в науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; аналізувати й систематизувати результати досліджень засобами інформаційних технологій (ПРН 14); уміння користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтовувати необхідні внесення змін і готовність упроваджувати інноваційні прийоми в науково та навчально-методичну роботу (ПРН 16); здатність до саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя, відповідальність за навчання інших (ПРН 17).

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту?

ОНП розроблялася з урахуванням тенденцій зростання ринку праці, попиту на фахівців спеціальності 032 «Історія та археологія» в умовах збільшення закладів вищої освіти у регіоні. ПРН забезпечують підготовку здобувачів, здатних до оволодіння сучасними дослідницькими практиками, озброєних умінням застосовувати методи критичного аналізу й бути адаптованим до розв'язання дослідницьких і практичних завдань. (ПРН 2; ПРН 3; ПРН 4; ПРН 6; ПРН 14). Перевага надається формуванню умінь і навичок самостійного планування наукових проєктів, готовності вдосконалювати існуючі в межах області дослідження знання (ПРН 4; ПРН 5; ПРН 8). Наукова підготовка здобувачів передбачає здатність формування компетенцій на основі освітніх компонентів ОНП, які формують здатність здобувачів проєктувати та представляти проєкти науково-дослідної роботи для розв'язання важливої проблеми в галузі (ПРН 6; ПРН 8; ПРН 11; ПРН 12; ПРН 15), спроможність підготувати оригінальне наукове дослідження, засноване на критичному підході до джерел, синтезі наукових ідей та набутих знань, здатність інтегрувати власні напрацювання до роботи колективу (ПРН 11; ПРН 13; ПРН 14). Важливим прогнозованим результатом навчання, актуальним на ринку праці, є саморозвиток та самовдосконалення впродовж життя, відповідальність за навчання інших, що забезпечується досягненням компетенцій (ПРН 17).

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм?

Під час формулювання мети та програмних результатів навчання ОНП «Історія та археологія» проведено моніторинг аналогічних програм провідних ЗВО України. Зокрема, урахувався досвід формування ОК та каталогу ВК спеціальності «Історія та археологія» історичного факультету Київського Національного університету імені Т. Шевченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2af>). Аналіз освітніх програм Львівського Національного університету ім. І. Я. Франка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ag>) Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2aj>) дозволив скоригувати нормативні ОК, що забезпечують формування фахових компетентностей здобувачів спеціальності (уміщено до ОНП ОК «Організація наукового історичного дослідження»). Розвитку ОНП сприяла участь провідних науковців ЗВО України в рецензуванні ОНП, що реалізується в ЦДУ імені Володимира Винниченка. Рецензували ОНП автори ОНП провідних вузів України: Київського національного університету імені Тараса Шевченка (проф. Капелюшний В. П.), Харківського національного університету імені В. Каразіна (проф. Миколенко Д. В.), Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (проф. Присяжнюк Ю. П.), Сумського державного педагогічного університету (проф. Кудінов Д. В.), Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (проф. Докашенко Г. П.).

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм?

Мета та ПРН визначалися з урахуванням досвіду створення аналогічних іноземних програм. Вивчалися програми підготовки PhD-студентів у період стажування викладачів кафедри історії України та всесвітньої історії у Куявському університеті, Akademia Śląska, Wjsza Szkoła Techniczna м. Катовіце Республіки Польща. У програмі стажування викладачів передбачалося навчання й тренінги стосовно формування фахових складників ОНП у галузі історії (ПРН 1, ПРН 3, ПРН 8, ПРН 10), філософії (ПРН 3, ПРН 5, ПРН 6) та іноваційних технологій викладання ОК (ПРН 2, ПРН 7, ПРН 14). Функціонування та розвиток ОНП в умовах воєнного часу узагальнювався під час стажування НПП групи забезпечення на базі навчального проєкту «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни» на базі Центру українсько-європейського наукового співробітництва. Набутий досвід засвідчено сертифікатами НПП університету, які входили до групи розробників освітньо-наукової програми «Історія та археологія», участю здобувачів вищої освіти третього рівня в ЦДУ під час обговорення стандартів міжнародних проєктів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/24d>).

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

42

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

31.5

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

10.5

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Відповідно до предметної області спеціальності 032 «Історія та археологія» в освітньо-науковій програмі пріоритетним є вивчення сучасних теорій розвитку людського суспільства, фокусування на фаховому складнику освітнього процесу. Специфікою ОНП, яка характеризує її оригінальність і межі дотичності до гуманітарних програм інших ЗВО, є наукова розробка історичної тематики Центральноукраїнського регіону. У практичній площині розв'язання цих завдань простежується у дослідницьких програмах Наукового центру регіональних та мікроісторичних студій (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u2>), тематиці наукових досліджень здобувачів та наукових керівників (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2be>). Освітні компоненти ОНП та ПРН які відповідають предметній області заявленої спеціальності, є такими: ОК 5 «Методологічні проблеми історичної науки» (ПРН 2, 3, 6), ОК 7 «Сучасний фаховий історіографічний дискурс» (ПРН 4, 6, 11), ОК 8 «Соціально-економічні студії історії України» (ПРН 1, 3, 5, 7 10). Блок загальнонаукової підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня представлено в ОНП ОК «Філософія та методологія науки», «Академічна англійська мова», «Організація наукового історичного дослідження», «Інформаційні технології в науці». Відповідно до предметної області ОНП сформовано каталог вибірових дисциплін (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u6>). Їхня репрезентативність та релевантність меті ОНП забезпечує вибір індивідуальної освітньої траєкторії та враховує наукові інтереси здобувачів спеціальності 032 «Історія та археологія», що засвідчено під час їх опитування (<https://shorturl.cusu.edu.ua/9d>).

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

У ЦДУ формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується Положенням про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u8>), Положенням про освітні програми в ЦДУ імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u9>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ua>). Каталог дисциплін щорічно оновлюється на офіційному сайті університету (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u6>). На етапі його формування враховується думка здобувачів шляхом опитування та розгляду зустрічних пропозицій на засіданнях кафедр. До каталогу вибірових дисциплін у 2024 р. додано 8 дисциплін, що, на думку розробників ОНП, мало підсилити формування загальних та фахових компетентностей здобувачів. Тематика наукових досліджень, укладання індивідуальних планів наукової роботи; участь у наукових проєктах та складання планів наукових публікацій, здійснюється з урахуванням думки здобувачів вищої освіти. Складником вільного вибору здобувачів є право на перезарахування результатів академічної успішності та вибір форм навчання й освітніх платформ навчання. Частка вибірових компонентів ОНП «Історія та археологія» становить 25% ОК, що відповідає вимогам п. 15 ч. 1 ст. 62 Закону України «Про вищу освіту».

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Право вільного вибору навчальних дисциплін в ЦДУ ім. Володимира Винниченка на рівні нормативних актів ЗВО регламентується «Положенням про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/223>) та інструкцією про «Порядок вільного вибору навчальних дисциплін для створення індивідуальної освітньої траєкторії». Інструкція містить детальний покроковий інструктаж, яким передбачено дії щодо технічної сторони здійснення вибору дисциплін здобувачами за каталогом вибірових дисциплін, розміщеним на офіційному сайті ЗВО (<https://shorturl.cusu.edu.ua/n1>; <https://shorturl.cusu.edu.ua/1u6>). Вибіркові дисципліни ОНП «Історія та археологія», які реалізується в ЦДУ, охоплюють 25 % кредитів ЄКТС, що відповідає п. 15 ст. 62 «Закону України про вищу освіту». Право вільного вибору дисциплін, рівень задоволеності стосовно їх викладання, а також оцінка змісту та наповненості каталогу й оцінка здобувачів викладання вибірових дисциплін відстежуються через щорічне опитування. Аналіз опитування аспірантів, проведений моніторинговою групою ЦДУ, засвідчив, що 100% здобувачів вищої освіти реалізували власне право вибору освітніх компонентів за ОНП «Історія та археологія» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2b4>).

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка здобувачів регламентується «Положенням про організацію практичної підготовки в ЦДУ»

(<https://shorturl.cusu.edu.ua/23b>). ОНП передбачає практичні заняття, виконання здобувачами самостійних/групових завдань, підготовку презентацій та проєктів (кейсів). Розподіл на аспірантську практику здійснюється за наказом ректора. Матеріальною та освітньо-науковою базою практики визначено базу ЦДУ. Окремі види практичної підготовки передбачають залучення стейкхолдерів: працівників Державного архіву Кіровоградської області, Обласної наукової бібліотеки імені Д. Чижевського та Центральноукраїнського обласного музею. Реалізація програми практики передбачає розвиток мовленнєвих компетенцій ОК 1; навичок критичного мислення в процесі вивчення ОК 2; універсальних навичок дослідника, які формуються в процесі вивчення ОК 5, ОК 6, ОК 7 та вибіркових дисциплін. Практична сторона підготовки досягається через усвідомлення складників документів, які регламентують написання текстів лекцій, семінарських занять – ОК 8, а також використання інформативних технологій, що передбачає роботу з презентаційним матеріалом, навчальними програмами з використанням штучного інтелекту – ОК 4. Важливою компонентою підготовки наукового дослідження здобувача, яка забезпечує вміння репрезентувати власні досягнення та адаптувати їх до практичного втілення, є ОК 3 «Організація наукового історичного дослідження».

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання

Набуття здобувачами освіти Soft Skills здійснюється переважно через розвиток лідерства, умінь працювати в команді, узгоджуючи свою участь в освітньому процесі з діями інших здобувачів. Навички Soft Skills як універсальні непрофесійні якості формуються через комунікацію (вербальну, ділову переписку). Зокрема, умінь обґрунтовувати та транслювати колективу свою думку (ОК 1), публічно виступати та захищати свою позицію в дискусії (ОК 3, 7), виховувати стресостійкість та вміння бачити в спілкуванні не конфлікт, а потенціал розв'язання нестандартних ситуацій (ВК 1, 2, 3). Методи, які формують ці якості, характерні практично для всіх компонентів ОНП. Надзвичайно важливими, з позиції формування Soft Skills, є залучення здобувачів до освітньо-наукової роботи всього викладацького колективу в процесі планування та проведення наукових заходів кафедри: конференцій, презентацій наукових видань, дискусій та громадських заходів, пов'язаних із реакцією на важливі події в Україні (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ub>; <https://shorturl.cusu.edu.ua/1tj>).

Продемонструйте, що зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Продемонструйте, що зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст освітньої програми «Історія та археологія» відповідає предметній області заявленої спеціальності, має чітку структуру; освітні компоненти, уміщені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та сукупно дозволяють досягти заявлених цілей й програмних результатів навчання. Вибір та послідовність вивчення обов'язкових компонентів Програми є обґрунтованими та передбачають ОК загальнонаукового (історико-філософського) спрямування (ОК 2), мовного спрямування (ОК 1), сучасних інформаційних технологій в науці (ОК 4) та організації наукового історичного дослідження (ОК 3). Фаховий підготовці, в основу якої покладено інтегроване застосування сучасних методологій, вирішення актуальних проблем історичного наукового дослідження, відповідають компоненти ОК 5 (методологічні проблеми історичної науки); ОК 6 (проблеми археології та давньої історії України); ОК 7 (сучасний історіографічний дискурс) та ОК 8 (соціально-економічні студії історії України). Вибір індивідуальної освітньої траєкторії у 2025-2026 н.р. складають ВК 1, 2, 3, що забезпечують поглиблене комплексне вивчення проблем всесвітньої та вітчизняної історії й всесвітньої історіографії, а також методів аналізу соціально-економічної історії України. Практикоорієнтований підхід ОНП реалізується в ОК 9 (аспірантська практика). Відповідність між освітніми компонентами, результатами навчання (ПРН) та компетентностями ОНП відбито в додатку запропонованого самоаналізу.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Норми співвіднесеності обсягу окремих освітніх компонентів ОНП із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>). У розділах «Положення про освітні програми в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» зазначається, що освітньо-наукові програми на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за обсягом мають складати не менше 40 кредитів ЄКТС (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u9>). Обов'язкові компоненти даної ОНП передбачають: цикл загальної підготовки – 13 кред.(31%); цикл професійної підготовки – 14 кред. (33,3 %), вибіркові дисципліни складають 10,5 кред.(25%); аспірантська практика – 4,5 кред. (10,7%). Загальний обсяг ОНП складає 42 кредити. Проблеми академічного перевантаження або браку часу, виокремленого на самостійну роботу студентів, розглядаються на засіданнях випускової кафедри, що дозволяє враховувати недоліки та внести коригування в планування освітнього процесу (Прот. №1, від 28.09.2025 р.).

Яким чином структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми? Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, опишіть модель та форми її реалізації

Практикоорієнтованість освітньої програми забезпечується кількома шляхами: через змістові аспекти навчання (ОК 3, 4, 5, 6, 8); використання професійно-орієнтованих завдань, професійно-орієнтованих технологій навчання і

методик моделювання фрагментів професійної діяльності під час навчальної практики (ОК 9); формування досвіду практичної діяльності здобувачів під час їхнього занурення в середовище виробничої практики з фаху. Практикоорієнтованість компонентів ОНП реалізовано у формулі вільного вибору ОК, а також через проведення практичних занять на базі документів та матеріалів періодичних видань Державного архіву Кіровоградської області (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1sh>), науковій базі Обласної наукової бібліотеки імені Дмитра Чижевського (<https://shorturl.cusu.edu.ua/n5>) та архівах Центральноукраїнського обласного музею (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1sj>). Наразі, підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти спеціальності 032 «Історія та археологія» не здійснюється.

Яким чином ОП забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Показники сталого розвитку з метою забезпечення якісної освіти та заохочення навчання впродовж усього життя регламентовано документом «Стратегія розвитку ЦДУ на 2022–2026 роки». Пункти 2.1, розділи 3, 4 документа визначають механізми вдосконалення навчальної та наукової діяльності, забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат у здобутті вищої освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1st>). Положення Указу Президента України № 722 взято до уваги при виборі тем індивідуальних досліджень. Набуття здобувачами компетентностей згідно з положенням Указу Президента України щодо збереження гуманістичних цінностей людства та практики засудження тоталітарних суспільств реалізується також у багатьох заходах суспільного рівня за участі здобувачів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ud>). Теми ОК 1, 2, 4, 6, 7 та 8 забезпечують реалізацію наступних цілей Указу Президента: ціль 4 – якісна освіта; ціль 5 – гендерна рівність; ціль 8 – гідна праця та економічне зростання; ціль 9 – розвиток цифрової інфраструктури, стимулювання інновацій; ціль 10 – скорочення нерівності; ціль 17 – партнерство заради стійкого розвитку.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uf>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Згідно з правилами прийому до ЦДУ для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності «Історія та археологія» приймаються особи, які здобули ступінь магістра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста. Правила прийому на навчання розміщуються на офіційному вебсайті ЗВО. На сайті також публікується програма вступного випробовування (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ug>) та зразок презентації дослідницьких пропозицій і досягнень, яка є складником вступного іспиту (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uh>). У програмі презентації роз'яснено вимоги до презентації та надається перелік фахової літератури. На іспиті передбачається виявлення рівня фахової обізнаності вступника та вміння застосовувати попередньо отримані знання в контексті майбутніх наукових досліджень. Визначаються наукові інтереси абітурієнта та тема/напрямок майбутнього дослідження. У програмах іспитів, згідно з правилами вступу оцінюється здатність і вміння абітурієнта виокремлювати, систематизувати й презентувати основні проблеми обраного напрямку навчання, об'єктивно оцінювати результати дослідної роботи, визначати перспективи подальших наукових досліджень із дотриманням належної академічної та професійної доброчесності. Вступники залежно від набуттої освіти в галузі знань та навчання за ОНП складають іспит з іноземної мови, вступний іспит з історії України і всесвітньої історії та загальний вступний іспит з історії, історіографії та методології історичної науки.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Питання визначення результатів навчання та кваліфікацій на інших освітніх програмах в ЦДУ регулюється: «Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ», зокрема розділом 10 (Порядок переведення, відрахування, повторне навчання та поновлення студентів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>); Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ua>). «Положенням про програму обміну студентами» (<http://surl.li/lfjet>), «Положенням про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю ЦДУ» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ui>), Тимчасовим порядком надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в ЦДУ здобувачам вищої освіти з територій, на яких ведуться активні бойові дії (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uj>). Питання доступності до процедури вступу в ЦДУ за результатами навчання в інших ЗВО визначено в розділі 2, конкретизовано в додатку 3 «Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти в ЦДУ» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uk>), а також «Порядком визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в ЦДУ ім. В. Винниченка» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6h>).

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності)

Упродовж реалізації ОНП «Історія та археологія» в ЦДУ ім. В. Винниченка застосування процедури визнання результатів навчання, отриманих на інших освітніх програмах не було, однак ЦДУ ім. В. Винниченка має розроблені механізми для її здійснення та активно інформує здобувачів про можливості академічної мобільності (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6p>).

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

У Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка діє «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6h>). Відповідно до цього документа викладач у межах робочої програми навчальної дисципліни може враховувати результати навчальної роботи здобувачів, зокрема, виконання окремих завдань. Відповідно до Робочої програми освітнього компонента «Інформаційні технології в науці» деякі здобувачі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти реалізували право на зарахування окремих завдань за результатами успішної участі у тренінгах, вебінарах, курсах, стажуваннях тощо, надавши сертифікат чи диплом, які відповідали програмі курсу, компетентностям чи програмним результатам даної дисципліни (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ul>).

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

На етапі підготовки та реалізації ОНП для здобувачів проведено гостьову лекцію стосовно результатів навчання, отриманих у неформальній або інформальній освіті на тему «Планування та організація досліджень: етапи, інструменти та методи» та «Інформаційні технології при використанні статистичних методів для перевірки наукових гіпотез». Аспірант Програми Д. Бугор та інші долучилися до онлайн-курсів за напрямком інформаційних технологій (ОК 4), зокрема, «Наукова комунікація в цифрову епоху», «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів», «Академічна доброчесність в університеті», «Цифрова безпека на персональному рівні» та інші, і отримали сертифікати, успішно виконавши профільні завдання зазначених курсів. Форма навчання дистанційна, кількість годин – 90, кількість кредитів ЕКТС – 3. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ul>).

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, що освітній процес на освітній програмі відповідає вимогам законодавства (наведіть посилання на відповідні документи). Яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання на ОП сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання?

Освітній процес на всіх рівнях вищої освіти в ЦДУ здійснюється відповідно до положень Конституції України, Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту». Освітній процес в університеті регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ», розміщеним у вільному доступі для ознайомлення на сайті університету. Відповідно до пункту 6.1. зазначеного Положення освітній процес здійснюється у формах навчальних занять (лекція, семінарське заняття), самостійної роботи, практичної підготовки, контрольних заходів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>). Добір методів навчання здійснюється з метою забезпечення поступового переходу від традиційних методів до методів, в основу яких покладено самостійну роботу здобувачів освіти, методів, що формують уміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати, приймати рішення в ситуації невизначеності. Забезпечення результатів навчання досягається дисциплінами нормативного складника. Дисципліни вільного вибору сприяють реалізації індивідуальної освітньої траєкторії навчання. Особистісно орієнтовані та інноваційні (зокрема, цифрові) технології навчання й викладання повністю забезпечують досягнення ПРН та мети ОНП, формують навички пошуку та аналізу необхідної інформації наукового характеру. З метою вивчення теоретичних питань або окремих аспектів практичних завдань викладачі проводять консультації, колоквіуми, вебінари, які організовуються провідними в Україні фахівцями практиками та науковцями (<https://shorturl.cusu.edu.ua/nb>).

Продемонструйте, яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Здобувачі вищої освіти є відповідальними учасниками освітнього процесу, впливають на вибір методів навчання, форми контролю знань. Вони беруть участь в обговоренні, затвердженні ОНП, обирають вибіркові дисципліни, теми наукових досліджень. Автономність здобувачів забезпечується постійним доступом до навч.-метод. матеріалів з ОК на сайті ЗВО, платформі Classroom. Оцінювання відбувається на підставі визначених критеріїв, які дозволяють дотримуватися принципу об'єктивності, здійснювати самоконтроль. Здобувачі освіти можуть впливати на організацію та викладання ОК ОНП через думку своїх представників у Раді молодих вчених (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1um>), Вченій раді ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ak>). Студентоцентричний підхід реалізується у вільному доступі до ресурсів наукової бібліотеки університету: електронного каталогу, репозитарію, сервісів з визначення УДК, складанні віртуальної довідки щодо наявної літератури, доступу до безкоштовних повнотекстових ресурсів на платформі Research4Life, Австрійської фахової бібліотеки Б. Штілфріда, директорії журналів вільного доступу DOAI (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uo>). Опитування здобувачів, проведене в грудні 2025

пр., виявили 100% рівень задоволеності методами, формами навчання й викладання ОК за діючою ОНП (<https://shorturl.cusu.edu.ua/9d>). Аспіранти відповідно до процедур, визначених у Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю в ЦДУ Винниченка можуть апелювати результати підсумкового контролю (<https://shorturl.cusu.edu.ua/20q>).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів, засобів та технологій навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Методи навчання і викладання ОНП відповідають принципам академічної свободи, що закріплено в п.п. 4.5.2. Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1rk>) та деталізовано в Положенні про академічну свободу та академічну доброчесність (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uq>). У ЗВО забезпечується самостійність і незалежність учасників осв. процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності. Свобода викладання виявляється у вільному виборі форм, методів, засобів навчання з метою досягнення ПРН, творчому підході до викладання ОК, зможі змінювати робочі програми, упроваджуючи результати підвищення кваліфікації, вивчення досвіду тощо. Свобода навчання реалізується через академічну мобільність здобувачів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ua>), вільний вибір здобувачами навчальних дисциплін (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u8>), форм самостійної роботи, зможу пропонувати власні теми досліджень, висловлювати свої думки щодо окремих явищ та процесів, аргументовано доводити обрану позицію. Учасники ОП мають право на здобуття неформальної та/або інформальної освіти, результати якої визнаються ЗВО за визначеним Порядком (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1up>). Свобода наукових досліджень дозволяє НПП та здобувачам обирати форми, методи та напрямки наукової діяльності, пропонувати теми для написання наукових робіт, робити самостійні висновки щодо отриманих результатів досліджень, оприлюднювати їх на будь-яких доступних інформаційних платформах.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

Інформування здобувачів освіти щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів передбачено в «Положенні про організацію освітнього процесу в Центральнотериторіальному державному університеті імені В. Винниченка», що розміщено у вільному доступі на сайті університету (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>). Здобувачі вищої освіти отримують потрібну інформацію про цілі, зміст та очікувані результати навчання й критерії оцінювання ОК на початку навчального року від викладачів, що забезпечують освітній процес за акредитованою ОНП. ОНП, силабуси та робочі програми кожного ОК розміщено на сторінці кафедри історії України та всесвітньої історії у вкладці «Освітні програми» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tk>). На платформі Google Meet (вебсервіс Google Classroom) зазначена інформація деталізується відповідно в межах кожного ОК. Здобувачі мають змогу висловити свою позицію щодо методичного забезпечення конкретної РП, системи оцінювання знань через опитування, які щорічно проводяться у ВНЗ на платформі «Lime Survey» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1us>; <https://shorturl.cusu.edu.ua/1ut>; <https://shorturl.cusu.edu.ua/9d>).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

У Положенні про організацію наукової та науково-технічної діяльності ЦДУ зазначено, що здобувачі вищої освіти є суб'єктами наукової діяльності. Основним вектором ННТД ЦДУ ім. В. Винниченка є одержання нових знань із метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних завдань у сфері інноваційного розвитку; упровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково-практичних розробок (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uu>). Проведення наукових досліджень закріплено в описі предметної області ОНП, програмних компетентностях, виокремлених у РП. З-поміж технологій навчання пріоритетними є проєктна діяльність, наукові дослідження, які формують у здобувачів навички узгодження плану власного дослідження, пошуку матеріалів за визначеними джерелами. Підґрунтям здійснення наукової діяльності за ОНП «Історія та археологія» є ОК «Організація наукового історичного дослідження» та «Методологічні проблеми історичної наук», що вивчаються здобувачами на 1 та 2 курсах аспірантури, і закладають базові знання для подальшої самостійної наукової діяльності. Формування каталогу дисциплін вільного вибору сприяє реалізації мети – ознайомити із сучасними тенденціями розвитку всесвітньої та української історіографії, євроінтеграції та вивчити історичне тло процесів, явищ, подій, які детально досліджуються в дисертаціях. Усі ОК забезпечують формування компетентностей, необхідних для успішної роботи над науковими статтями та дисертацією, здатність до самостійного формування джерельної бази дисертації, проведення аналізу історіографії відповідної теми, здатність структурувати свою наукову роботу, формулювати власні авторські висновки, дотримуючись академічної доброчесності (ОК, 3, 7; ВК 1, 2). Здобувачі беруть участь у конференціях, підготовці спільних з науковими керівниками наукових публікацій, що реалізують фахові компетентності (доц. Житков О. А., асп. Кобзар Д. В. асп. Бугор Д. Ю., доц. Чорний О.В., асп. Москальчук К.В.), участі (доц. Житков О. А., доц. Ковальков О. Л., Чуйко К. В.) у підготовці розділів колективної монографії «Актуальні аспекти змісту суспільствознавчих дисциплін та інноваційні методики і технології їх навчання і викладання» вид. «Izdevnieciba «Baltija Publishing» (<https://doi.org/10.30525/978-9934-26-315-6-6>). У 2024 р. за участі здобувачів (Житков О. А, Кобзар Д. В.) укладено збірник документів з історії Голодомору 1921–1923 рр. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vo>), політичних репресій на Кіровоградщині (ISBN: 966-8769-23-6), взято участь в організації й проведенні двох всеукраїнських конференцій на базі наукового центру регіональних та мікроісторичних досліджень кафедри історії України та всесвітньої історії. Аспіранти публікують наукові результати досліджень у збірнику наукових праць випускової кафедри «Історія та археологія» (<https://journals.cusu.in.ua/index.php/history/home>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Вимоги щодо оновлення змісту ОК визначено в «Положенні про систему внутрішнього забезпечення освітньої діяльності та якості вищої освіти» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1v1>), а також Положенні про освітні програми в ЦДУ, що є правовою базою їхньої розробки та вдосконалення (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1v2>). Оновлення ОК здійснюється через їхнє щорічне обговорення та затвердження на засіданнях профільних кафедр, що передбачає перегляд методичного та інформативного забезпечення ОНП на основі наукових досягнень, набутих у тій чи тій галузі знань. Можливості вдосконалення методологічної та методичних складників ОК викладачі реалізують через участь у конференціях та програмах підвищення кваліфікацій. У серпні 2022 р. викладачі кафедри історії України та всесвітньої історії О. А. Житков, О. Л. Ковальков пройшли курс навчання за програмою Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни» та отримали свідоцтва про підвищення кваліфікації, за програмою навчальне навантаження якої становило 6 кредитів ЕКТС обсягом 180 год. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1v4>). Відповідно до набутих компетентностей відбулося оновлення освітніх компонентів ОНП «Історія та археологія». У 2022–2023 н.р. розроблено та впроваджено в ОНП ОК «Організація наукового історичного дослідження» та ОК «Сучасний фаховий історіографічний дискурс», оновлено ОК «Проблеми археології та давньої історії України». У 2023–2024 н.р. наукові доробки викладачів використано в ОК «Соціально-економічні студії історії України». Регулярно оновлюються робочі програми ВК з урахуванням наукових інтересів здобувачів. На випусковій кафедрі регулярно розглядається питання про метод-забезпечення наукових досліджень здобувачів через збирання історичних джерел та документів з історії розвитку місцевого самоуправління другої половини XIX ст. На основі узагальнення досвіду організації аспірантської практики та вимог Листа НАЗЯВО «Про забезпечення володіння випускниками освітньо-наукових програм доктора філософії методологією педагогічної діяльності» керівник виробничо-наукової практики доц. Філоретова Л. М. оновила Програму аспірантської практики в ЦДУ ім. Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2as>).

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Стратегія розвитку університету на 2022–2026 р.р. (п. 3.6) передбачає інтеграцію ЗВО в міжнародний освітній простір через участь НПП та здобувачів у міжнародних програмах, стажування та підвищення кваліфікації, залучення іноземних фахівців до викладання в університеті, реалізацію освітніх програм подвійних дипломів, підготовці колективних та індивідуальних монографій, статей у БД Scopus та WoS. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tc>). ЦДУ уклав 12 міжнародних договорів про розвиток співпраці в науково-освітній сфері, які вможливають перспективи інтернаціоналізації ОНП. НПП, задіяні в ОНП, та здобувачі залучаються до участі в підготовці науково-практичних конференцій, які проводилися в нашій державі та країнах ЄС: Польщі, Латвії, Німеччині: (Абрамова О. В., Житков О. А., Ковальков О. В., Фока М. В., Чорний О. В., Харченко Ю. В.). Випусковою кафедрою організовувалися спільні науково-практичні конференції з академічними установами Республіки Болгарія (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1v8>). У робочі програми ОК 1, ОК 3, ОК 7 2024–2026 н.р., вносилися корективи в частині методичного забезпечення, методології історичного дослідження з урахуванням досвіду участі НПП у Міжнародних конференціях, програмах обміну здобувачів, науковій співпраці із колегами зарубіжних навчальних закладів на основі укладених ЦДУ документів (<https://surl.lu/mnvpnv>).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Яким чином форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому?

Відповідно до п. 7.1. «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ» основними формами контрольних заходів є поточний і підсумковий контроль (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>), що забезпечують встановлення відповідності рівня набутих знань, умінь і навичок здобувачів щодо вимог нормативних документів та забезпечують моніторинг процесу досягнення ПРН кожного освітнього компонента, упроваджуваної в університеті ОНП. Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях із метою перевірки виконання здобувачами конкретних завдань, визначених у плані занять. Форми проведення поточного контролю зазначено в робочих програмах ОК. Із метою проведення комплексного оцінювання результатів навчання за певний період застосовується контроль за виконанням обсягу завдань (кейсу), або аналіз висновків щодо набуття фахових навичок за методом навчання «soft skills» (діагностична форма контролю). На основі усного й письмового контролю формування фахових компетенцій ОНП, зокрема, у процесі вивчення вибірових компонентів, застосовується багаторівневе тестування, а також написання аналітичних доповідей, складання просопографічних портретів та інші форми контролю. Проведення поточного та підсумкового контролю здійснюється офлайн та на платформі Google Classroom. Підсумковий контроль програмних результатів навчання проводяться як диференційовані заліки та екзамени. Оцінювання результатів навчання за освітньою програмою ґрунтується на принципах об'єктивності, системності, відкритості, прозорості, доступності, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») системами. Щорічні звіти аспірантів мають комплексний характер. Оцінюється рівень академічної успішності, громадська та наукова робота згідно з індивідуальним планом із зазначенням його виконання/невиконання в поточному навчальному році.

Аналізується хід підготовки до друку наукових публікацій, участь у роботі наукових конференцій, написання тексту індивідуального дисертаційного дослідження. Відповідно до чинного законодавства та опису ОНП передбачено експертизу наукового тексту та попередній захист дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії у присутності наукового керівника за участі опонентів, призначених із НПП випускової кафедри.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чітке розуміння форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень забезпечується доступом здобувачів вищої освіти до ОНП, навчального плану, графіку навчального процесу, які щорічно розміщуються на сторінці випускової кафедри (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tk>). У пункті 5,6 Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка формалізуються складники ОК: робочі програми й силабуси, які передбачають тематику лекційних, практичних занять, засоби діагностики поточного та підсумкового контролю, порядок та критерії виставлення балів, перелік навчально-методичної літератури (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>). Доступність робочих програм та силабусів ОК, а також своєчасна інформованість здобувачів про внесені зміни до документів, що регламентують освітній процес, здійснюється через розміщення цих документів на сторінці випускової кафедри (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vj>). Зміни вимог щодо оцінювання ОК конкретизуються та повідомляються викладачами й гарантом ОНП через освітні платформи, роз'яснюються усно на початку навчального семестру. Внесення змін до РП та силабусів ОК, які впливають на систему оцінювання знань здобувачів, допускається лише після обговорення ОНП розробниками, консультування із стейкхолдерами, здобувачами та офіційного затвердження змін відповідним рішенням випускової кафедри.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до здобувачів вищої освіти?

Види, форми контролю, терміни їх проведення та критерії оцінювання в освітньому процесі ЦДУ ім. В. Винниченка регламентуються пунктами 1.4; 2.6; 5.3.10 Положення про СВЗЯО, у яких визначається коло суб'єктів освітнього процесу, перелік процедур і заходів та терміни оцінювання здобувачів. Здобувачам освіти інформацію про навчальні дисципліни, розміщені до індивідуального навчального плану, форми контролю та оцінювання результатів навчання надаються до початку їх викладання (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vk>). Викладачі ОК на першому організаційному занятті ознайомлюють здобувачів зі змістом, структурою, формою екзаменаційної (залікової) звітності, переліком тем і питань, які виносяться на підсумковий (проміжний) контроль сесії. Оцінювання теоретичної та практичного складника освітніх компонентів ОНП фіксується в індивідуальному навчальному плані аспіранта. Графіки проведення контрольних заходів дублюються на сторінці кожної дисципліни в Google Classroom. Опитування здобувачів з ОНП «Історія та археологія», проведене у грудні 2025 р., виявило, що 100 % ознайомлені з Програмою, з її особливостями (<https://shorturl.cusu.edu.ua/9d>).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? Пр продемонструйте, що результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП спеціальності 032 Історія та археологія відсутній.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Проведення контрольних заходів регламентовано низкою внутрішніх нормативно-правових актів, що діють в ЦДУ: Положенням про організацію освітнього процесу (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vo>); Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1v1>); Положенням про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vp>); Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vq>); Положенням про організацію практичної підготовки (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vr>); Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vt>). Доступність процедури забезпечується шляхом представлення відповідної інформації в робочих програмах та силабусах дисциплін, програмах практик і підсумкової державної атестації, які оприлюднюються на сторінці випускової кафедри до початку навчального року (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vu>).

Яким чином процедури проведення контрольних заходів забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність дій екзаменаторів під час проведення контрольних заходів забезпечується процедурами, прописаними у чинному законодавстві та нормативних актах ЦДУ. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vo>), Положення про академічну свободу та академічну доброчесність (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vv>) передбачено формування критеріїв і шкали оцінювання контр. заходів. Із метою забезпечення дії Закону України «Про запобігання корупції» у ЦДУ видано наказ ректора (№144-О від 08.08.2023) «Про заходи щодо запобігання корупції». Рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджені Нац. агентством із питань запобігання корупції від 21.10.2022 №13, ураховано в Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vt>), що передбачає процедуру

оскарження отриманої під час підсумкового контролю оцінки. Для запобігання конфлікту інтересів на сайті ЦДУ міститься інформація з питань антикорупційних заходів. У вкладці сайту «Зворотній зв'язок» за формою або листом до «Анонімної скриньки довіри» здобувачі можуть анонімно повідомити про виявлені порушення в системі оцінювання (<https://shorturl.cusu.edu.ua/200>). За час реалізації ОНП випадків, які б потребували адміністративного врегулювання конфлікту не було.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Повторне проходження здобувачами контрольних заходів здійснюється згідно з пунктами 7.6 та 7.7 Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vo>). Прозорість роботи комісії визначається розглядом апеляції в присутності зацікавлених сторін та фіксацією в протоколі результатів розгляду заяви й ознайомлення з ними сторін (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vt>). Здобувач, який не має поточних оцінок з дисципліни під час аудиторних занять, допускається до повторного проходження поточного контролю під час консультацій. Час перескладання контрольних робіт визначається викладачем. Якщо здобувач вищої освіти має академічну заборгованість (1-59 балів (F, FX) за шкалою ЄКТС), то перескладання для ліквідації академічної заборгованості здійснюється за розкладом, який розробляє деканат. Перше перескладання здійснюється за розкладом перескладання, друге – перед екзаменаційною комісією в складі 3-х осіб. Перескладання екзамену здійснюється в письмовій формі. У разі наявності в здобувача боргів із практики, отримання незадовільної оцінки деканат своїм розпорядженням установлює терміни для її повторного проходження. Для студентів, що не з'явилися на екзамені з поважної причини, підтвердженої відповідними документами, продовжується термін сесії. Порядок повторного проходження контрольних заходів регулюється (пп. 7.6-7.7) Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vo>).

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів урегульовано Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vo>) та Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vt>). Здобувачі можуть подати апеляцію на отриману підсумкову оцінку із заліку або екзамену ОК. Апеляційна комісія обирається вченою радою факультету, затверджується наказом ректора. Головою апеляційної комісії є декан факультету. Її склад формується на паритетних засадах: 50 % складають НПП кафедр та не менше 50% – представники від органів студентського самоврядування. Не підлягають оскарженню незадовільні оцінки, отримані в разі відсутності на екзамені без поважної причини. У Положенні про апеляцію встановлено склад, порядок створення, принципи, терміни роботи АК, порядок подання заяв та порядок їх розгляду, результатом якого є прийняття одного з двох рішень – оцінювання знань здобувача не змінюється або заслуговує на іншу оцінку з вказівкою на нову оцінку. У разі, якщо АК дійшла висновку, що були факти порушень при оцінюванні результатів навчання та вони вплинули на результати, оцінку можна змінити, однак не знизити. Скарги на процедуру проведення екзаменів і звернення з апеляціями на ОНП за період її реалізації в університеті здобувачами вищої освіти не подавалися.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політика академічної доброчесності ЦДУ ґрунтується на Законі України «Про вищу освіту», а також нормативних актах, які містять положення стосовно освітніх стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності. Документи ЦДУ, що висвітлюють політику, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності: Положення про академічну свободу та академічну доброчесність (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vv>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1v1>); Положення про кваліфікаційні роботи (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vs>); Положення про організацію наукової та науково-технічної діяльності (<https://shorturl.cusu.edu.ua/201>); Етичний кодекс університетської спільноти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/202>; <https://shorturl.cusu.edu.ua/20n>). Моніторинг дотримання умов АД здійснюється двічі впродовж навчального року. Зокрема, опитування, які проводилися в грудні 2024 р. засвідчили, що випадків порушення АД на ОНП 032 «Історія та археологія» не виявлено (<https://shorturl.cusu.edu.ua/204>).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? Вкажіть посилання на репозиторій ЗВО, що містить кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОП

Положенням про академічну свободу та академічну доброчесність у ЦДУ ім. Володимира Винниченка передбачено заходи, спрямовані на попередження порушення академічної доброчесності (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vv>). Персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності покладено на керівників наукових робіт здобувачів. Технологічні рішення використовуються при виконанні здобувачами ВО наукових текстів, зокрема, під час підготовки наукових статей, тез виступів на наукових конференціях тощо. Перевірка наукових текстів на академічний плагіат є обов'язковою. З цією метою ЗВО використовує спеціальне програмне забезпечення, толероване МОН України: Strike Plagiarism.com. Дотримуючись вимог нульової толерантності до виявлення академічного плагіату, встановлено рекомендовані показники унікальності текстів. Згідно з п. 5.2 Положення про академічну свободу та академічну доброчесність у Центральноукраїнському державному університеті імені В. Винниченка рекомендовані показники унікальності текстів для наукових, навчальних праць, рукописів статей, тез доповідей, дисертацій та авторефератів такі: понад 75 % – текст вважається унікальним; 50-75 % – матеріал відправляється на доопрацювання; менше 50 % – матеріал до розгляду не приймається.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Політика академічної доброчесності визначається принципами ЗВО та системою контролю за дотриманням АД, зафіксованою у Положенні про академічну свободу та доброчесність ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vv>). Умови дотримання етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності закладено в ПРН освітньої програми. Питання моральних критеріїв діяльності наукового працівника розглядаються в процесі вивчення нормативних дисциплін «Філософія та методологія науки» та «Організація наукового історичного дослідження». Питання АД обговорюються в контексті проведення заходів щодо запобігання проявам корупції в ЗВО. Зокрема, проведено вебінар із представником програми Corruption, Gender, and Sustainable Development» на базі вищого навчального закладу Республіки Ірландії – Дублінського Міського Університету (<https://shorturl.cusu.edu.ua/206>).

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

У Положенні про академічну свободу та академічну доброчесність (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1vv>) та Етичному кодексі спільноти ЦДУ ім. Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/207>) передбачено відповідальність залежно від характеру й змісту порушень АД та ступеня їх умисності. Для цього встановлено види порушень (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, інше), визначено поняття «дотримання академічної доброчесності» (п. 3.1.2 Положення про АС та АД, п. 2.1. ЕК). У разі виявлення плагіату в наукових творах здобувачів або НПП передбачено процедуру створення Комісії з питань АД з конкретними повноваженнями щодо моніторингу якості ОНП, популяризації АД, аналізу заяв щодо можливих фактів порушення положень АД (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2b7>). За результатами проведених засідань Комісією ухвалюються висновкові рішення щодо порушення АД. Зазначені висновки мають рекомендаційний характер, подаються на розгляд ректорові університету (п. 4.9. Положення про АС та АД). У разі підтвердження фактів порушення АД НПП та здобувачі несуть адміністративну відповідальність згідно з чинним законодавством. Заходи, спрямовані на виявлення плагіату та відповідальність за академічний плагіат, передбачено Положенням університету про СВЗЯО (<https://shorturl.cusu.edu.ua/208>). На час дії ОНП «Історія та археологія» звернень з приводу порушень АД зі сторони НПП та здобувачів не було виявлено.

6. Людські ресурси

Продемонструйте, що викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

У пункті 4.5.11 «Положення про освітні програми в ЦДУ» зазначається, що при визначенні кадрового забезпечення ОНП робоча проектна група узгоджує свої пропозиції щодо складу НПП для викладання дисциплін відповідно до ОК з кафедрами, на яких працюють науково-педагогічні працівники. Згідно з пунктом 6.2.4 цього Положення здійснення контролю за якістю роботи НПП групи забезпечення покладено на гаранта освітньо-наукової програми (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1v2>). Викладачі, залучені до реалізації ОНП, з огляду на їхню кваліфікацію та професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти та відповідають відповідним ліцензійним вимогам: з них п'ять докторів і два кандидати наук, професори й доценти, досвід викладання яких більше десяти років. Досягнення НПП у професійній діяльності впродовж п'яти років відповідно до вимог п.п. 37, 38 Постанови КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 24.03. 2021 р. № 365 підтверджуються даними, викладеними в таблиці № 2 «Відомостей про самооцінювання». Викладачі, які забезпечують викладання освітніх компонентів ОНП за останні п'ять років, у різних номінаціях входять у перші 15 % рейтингу НПП ЦДУ імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2b8>).

Продемонструйте, що процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Здатність забезпечити освітні компоненти, що реалізуються в межах ОНП, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством, підтверджується освітньою та професійною кваліфікацією, досягненнями НПП у професійній діяльності впродовж п'яти років відповідно до пунктів 37, 38 Постанови КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 24.03. 2021 р. № 365. Процедура конкурсного відбору викладачів є прозорою й недискримінаційною. Рекомендації групи забезпечення щодо викладання ОК та керівника аспірантської практики обговорюються на засіданні кафедри за участі претендентів. Для оцінювання рівня професійної кваліфікації претендента конкурсна комісія може запропонувати провести відкриті заняття за присутності не менше трьох НПП кафедри. Висновки кафедри про професійні якості претендентів затверджуються таємним голосуванням за участі НПП кафедри та передаються на розгляд КК разом із витягом із протоколу засідання кафедри. Відповідно до Положення про СВЗЯО (п.10.5.4) при обранні на посади враховується підвищення кваліфікації НПП, місце працівника в рейтингу факультету та кафедри, оцінки викладацької діяльності упродовж семестру (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1v1>).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

До рецензування ОНП залучено відомих науковців: член-кореспондента АПНУ Капелюшного В. П., проф. ЧНУ ім. Б. Хмельницького Присяжнюка Ю. П., Корновенка С. В. Актуальні проблеми історії України розглядалися в гостьовій лекції співробітника Національного музею України кандидата історичних наук О. О. Савченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2oe>), у вебінарі директора фонду Президентів України ЦНБ ім. В. Вернадського В. М. Удовика (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ob>), директора Інституту селянознавства проф. ЧНУ Корновенка С. В. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2od>). До проведення практичних занять залучалися стейкхолдери. Зокрема, на базі архівних фондів ДАКІРО (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2oc>) та інформаційних ресурсів ОУНБ ім. Д. Чижевського (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1si>), Обласного краєзнавчого музею (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2oa>) проведено низку практичних занять. Експертні висновки щодо діючої у ЦДУ ОНП «Історія та археологія» надали проф. Київського національного університету Капелюшний В. П., проф. Центральноукраїнського інституту «ДВНЗ «МАУП» Колісниченко Р. М., проф. Сумського педуніверситету Кудінов Д. В., проф. Харківського Національного університету ім. В.Н. Каразіна Миколенко Д. В., проф. Горлівського інституту іноземних мов Донбаського державного педагогічного університету Докашенко Г. П., директор ДАКІРО Маренець Л. В., інші стейкхолдери (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2of>).

Яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Відповідно до Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і НПП у ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2og>) підвищення кваліфікації або стажування НПП може проходити в ЗВО та установах України, за кордоном. У ЦДУ діють фахові курси підвищення кваліфікації, їх діяльність регламентується відповідним Положенням (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2oh>). Підвищення кваліфікації НПП відбувається не рідше 1 разу на 5 років із збереженням середньої зарплати. Форми: довгострокове підвищення кваліф. (курси, школи, стажування) і короткострокове (семінари, практикуми, тренінги, конференції, вебінари, «круглі столи»). Упродовж 5 останніх років усі НПП, задіяні в реалізації ОНП, підвищували професійний рівень та отримали відповідні сертифікати, що засвідчено в додатку до самоаналізу ОНП №2.

Наведіть конкретні приклади заохочення розвитку викладацької майстерності

Стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП передбачає моральні заохочення й регламентовано Статутом (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tb>) та Колективним договором ЗВО (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2oi>). Щорічно в університеті визначається рейтинг НПП відповідно до Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ЦДПУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2oj>). При нарахуванні балів рейтингу враховуються результати оцінювання якості освітньої діяльності викладачів при вивченні навчальних дисциплін, визначені відповідно до Положення про організацію оцінювання якості освітньої діяльності викладачів при вивченні навчальних дисциплін у ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ok>). Індивідуальні рейтинги враховуються при проведенні конкурсного відбору на вакантні посади, вони є основою для стимулювання НПП (преміювання, встановлення надбавок, представлення до присвоєння почесних звань, нагород, визначенні навчального навантаження пропорційно до рейтингу). НПП, які забезпечують викладання дисциплін за ОНП «Історія та археологія», мають відзнаки та нагороди різних рівнів, що показано на вебсторінці випускової кафедри (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ol>) кафедри філософії та соціальних наук (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2b9>), кафедри професійної та технологічної освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ba>), кафедри природничих наук та методик викладання (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2bb>).

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) ОП забезпечують досягнення визначених ОП мети та програмних результатів навчання

Площа приміщень для занять студентів складає 10468,9 м². Заняття з ОНП проводяться на базі власних навчальних корпусів ЦДУ №№ 1 та 5 у спеціально обладнаних мультимедіа та ПК аудиторіях №№ 20 (65,2 м²); 23 (60,1 м²). Університет має бібліотечний комплекс площею 2186,9 м² із читальними залами площею 577,6 м² на 360 місць. На основі системи «Ірбіс» функціонує електронний каталог наукової бібліотеки університету. Існує університетський репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів НПП ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2or>). Створено інформативно-методичну базу загальним обсягом 200 Гб. електронних посібників, лекційних матеріалів, додаткової літератури. ЗВО долучає здобувачів до світових освітніх онлайн-платформ Coursera, Udemy, Edx. Функціонує система управління навчанням Moodle-ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2os>) та гіпертекстове середовище Вікі ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2ot>). Дистанційне навчання проводиться на платформі Google Classroom у корпоративному домені @cuspu.edu.ua. Матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення умов освітньо-наукової діяльності в ЦДУ відповідає нормативним вимогам документів МОНУ та забезпечує досягнення визначених в ОНП «Історія та археологія» мети та програмних результатів навчання (ПРН).

Продемонструйте, яким чином заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої

освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

В умовах воєнного стану можливості доступу викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності залежать від дотримання безпечних умов життєдіяльності. Зросли запити на послуги Наукової бібліотеки університету в наданні допомоги з реєстрації на платформах Scopus та ScienceDirect, налаштуванні віддаленого доступу із цілодобовою підтримкою та миттєвим доступом до каталогів наукових журналів. Це безкоштовні онлайн-сервіси, за допомогою яких можна знаходити публікації в наукових журналах, що підтримують політику відкритого доступу до інформації (<https://shorturl.cusu.edu.ua/210>). У Бібліотеці працює служба Електронна доставка документів (ЕДД) – сервісна послуга, яка дає змогу користувачам отримати електронну копію друкованого видання із фондів бібліотеки за допомогою мережі Інтернет. На основі системи «Ірбіс» функціонує електронний каталог наукової бібліотеки університету. Існує університетський репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів НПП ЦДУ з віддаленим доступом до наукової інформації (<https://shorturl.cusu.edu.ua/211>). Сервіси Бібліотеки надають безкоштовні послуги з визначення індексу УДК, редагування списків джерел, складання довідок (<https://shorturl.cusu.edu.ua/212>). Опитування здобувачів виявили високий рівень забезпечення інформаційними ресурсами та їх доступності (<https://shorturl.cusu.edu.ua/9d>).

Опишіть, яким чином освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Створення безпечного для життя й здоров'я здобувачів освітнього середовища здійснюється відповідно до Кодексу цивільного захисту України, Закону України «Про охорону праці», Положення про організацію роботи з охорони праці та БЖ учасників ОП в установах і закладах освіти». У ЦДУ проводяться інструктажі з охорони праці здобувачів, здійснюються заходи цивільного захисту згідно з планом МОН України (<https://shorturl.cusu.edu.ua/213>). Для ознайомлення на сайті ЗВО розміщено матеріали з питань БЖ. На вебсторінці «Цивільна безпека» є відповідна інформація, у т.ч. щодо порядку дій/правил безпеки в різних НС (<https://shorturl.cusu.edu.ua/214>). У ЗВО функціонує Психологічна служба (<https://shorturl.cusu.edu.ua/215>), організовано моніторинг профілактики попередження суїциду з-поміж здобувачів освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/216>), у ЦДУ також діють Молодіжний центр, (<https://shorturl.cusu.edu.ua/217>), медичний заклад санаторій-профілакторій «Юність» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/218>), база відпочинку та тренування «Буревісник» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/219>). З метою створення безпечних умов перебування в ЦДУ учасників ОП в період воєнного стану, крім наявного основного сховища на 300 осіб, у підвальних приміщеннях додатково обладнано 7 укриттів на 1200 осіб. В університеті діє сучасна система оповіщення про загрози та надається інформація щодо розміщення зон безпеки й надання першої допомоги (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21b>).

Опишіть, яким чином заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою.

Складники формування освітнього середовища в університеті спираються на студентоцентризований підхід щодо організації освітнього процесу. Інформаційне забезпечення підтримки здобувачів передбачає відкритість та доступ до публічної інформації, розміщеної на сайтах університету та відділу аспірантури, вебсторінці факультету психології та історії, випускової кафедри. Здобувачі можуть онлайн та офлайн отримати консультаційну допомогу, звернувшись безпосередньо до адміністрації факультету як усно, так у письмовій формі за лінком <https://shorturl.cusu.edu.ua/21c>. Науковий керівник та НПП, задіяні в реалізації ОНП, надають здобувачам освіти консультації згідно з графіком та під час проведення занять. Підтримка забезпечується наявністю Wi-Fi зони, що складає 100% університетського кампусу. Функціонує система управління навчанням Moodle-ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/20s>), середовище з реалізації мультимедійних систем навчання Вікі-ЦДУ, яке відносять до сервісів Веб 2.0. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/20t>). Дистанційне навчання проводиться на платформі Google Meet в корпоративному домені @cuspu.edu.ua. Викладачі створюють класи для вивчення ОК ОНП (Classroom), викладають навчально-методичні матеріали та підтримують постійний зв'язок через електронне листування, сервіс Google Meet, інші засоби соціальної комунікації. Усі здобувачі мають свій акаунт Google Workspace в корпоративному домені @cuspu.edu.ua та отримують вільний доступ до методичного забезпечення ОК, які вивчаються на ОНП. Соціальну підтримку здобувачів реалізовано у формах державного стипендіального забезпечення та захисту прав через надання консультацій Юридичної клініки «Artium de lex», яка працює у ЗВО (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21d>). Можливості працевлаштування й розвитку соціальних комунікацій здобувачів забезпечують профспілковий комітет ЗВО (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21e>) та служба сприяння працевлаштуванню здобувачів вищої освіти й випускників ЦДУ (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21f>).

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Право на освіту особами з особливими освітніми потребами гарантується доступністю до навчальних корпусів, аудиторій, убиралень, іншої інфраструктури відповідно до державних будівельних норм, правил і стандартів, що зафіксовано на сторінці університетського сайту «Інклюзивна освіта» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21g>). Зокрема, встановлено стаціонарні та приставні пандуси в навчальних корпусах № 1 та 5, гуртожитку № 4, де навчаються та проживають аспіранти. Проводиться робота з покращення забезпечення дистанційного доступу таких здобувачів освіти до наукової та навчально-методичної літератури. Розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування ЗВО

(<https://shorturl.cusu.edu.ua/21h>). Здійснюється комплексні обстеження навчальних корпусів №№ 1, 5, бібліотечного комплексу, гуртожитку № 4, бази відпочинку «Буревісник». Експертні звіти за результатами обстеження технічного стану та експлуатаційної придатності зазначених будівель містять висновки про їхню відповідність сучасним нормативним потребам (ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд») (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21i>). Сьогодні на ОНП «Історія та археологія» особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

Продемонструйте наявність унормованих антикорупційних політик, процедур реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У ЦДУ політика та процедури врегулювання конфліктних ситуацій визначається Законом України «Про вищу освіту», Положенням про організацію освітнього процесу (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>), Колективним договором між адміністрацією й трудовим колективом (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21k>), іншими регулятивними документами. Важливим застереженням виникнення конфліктних ситуацій є механізм використання апеляцій на неправомірні рішення стосовно підсумкового контролю, який діє на підставах однойменного Положення (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21m>). Етичні норми поведінки, включно з недопущенням сексуального домагання або дискримінації під час реалізації ОНП, булінгу прописано в положеннях Етичного кодексу ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21n>) та Положенні із запобігання та протидії булінгу (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21p>). Подібні негативні явища в період реалізації освітньо-наукової програми не виявлено. У ЗВО діє Антикорупційна програма (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1t4>), а на вебсайті Університету у вкладці «Антикорупційні заходи» розміщені нормативні акти, які регулюють питання запобігання корупції, антикорупційні заходи, програми, звіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21o>). Розроблення, організація та контроль за проведенням заходів щодо запобігання корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним з корупцією, покладено на уповноважену особу з питань запобігання корупції в ЦДУ, яка надає оцінку корупційних ризиків у діяльності відповідного органу, розробляє заходи щодо їх усунення, вносить керівнику Університету пропозиції щодо таких заходів, залучається для виконання цих функцій до роботи комісії з оцінки корупційних ризиків та ін. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1t5>). Здобувачі освіти мають змогу долучитися до виявлення та врегулювання конфліктних ситуацій через використання анонімних каналів зв'язку. Проведені у 2025 р. опитування здобувачів не виявили конфлікту інтересів або фактів корупції на час реалізації ОНП (<https://shorturl.cusu.edu.ua/9d>).

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі на своєму вебсайті

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП «Історія та археологія» регулюються «Положенням про освітні програми в Центральнотернопільському державному університеті імені Володимира Винниченка» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u9>); «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ імені Володимира Винниченка» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22l>); «Положенням про організацію освітнього процесу в ЦДУ імені Володимира Винниченка» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>).

Яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Перегляд ОНП «Історія та археологія» регламентується Положенням про освітні програми в ЦДУ (розділ 6). У пункті 6.5 цього Положення зазначається, що розвиток освітніх програм є безперервним процесом, а пункт 6.5.1 містить положення стосовно умов проведення моніторингу та модернізації ОНП. У пункті 6.7.5 Положення наголошується, що оновлення ОНП мають відбиватися у відповідних структурних елементах: навчальному плані, робочих програмах навчальних дисциплін, а також програмах практик тощо. Модернізація освітніх програм згідно з пунктом 6.7.8. Положення може проводитися з ініціативи ректорату, гаранта та проєктної групи ОНП з метою врахування різних обставин, зокрема, змін, що відбулися в науковому професійному полі, у яких реалізується ОП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u9>). Перегляд та затвердження ОНП здійснювалися на засіданнях кафедри історії України та всесвітньої історії: ОНП-2021 протокол №2 від 30 вересня 2021 року; ОНП-2023 укладено з урахуванням відгуків та пропозицій наукової спільноти та стейкхолдерів. Зокрема, в ОНП-2023 було додано ОК 3 та ОК 7, збільшено каталог вибіркового компонентів. Запропоновано вибіркового компонент «Сучасні історіографічні студії», «Аграрно-селянське питання в Українській революції 1917-1921 рр.», «Університетська наука Наддніпрянщини на рубежі XIX XX століть», «Математичні методи історичного дослідження». Суттєво модифіковано Програму виробничої практики ОНП – 2025 (Протокол №1, від 28.09.2025 р.). Зазначені зміни в компоненті практичної підготовки обґрунтовано за результатами обговорень ОНП на нарадах групи забезпечення та стейкхолдерів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22b>), змінами складу НПП, задіяними в реалізації практики.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх пропозиції

беруться до уваги під час перегляду ОП

Відповідно до Положення про освітні програми ЦДУ моніторинг ОНП здійснюється зазвичай членами робочої проєктної групи (пункт 6.3.1). До складу її розробників долучаються здобувачі вищої освіти та стейкхолдери. Їхні пропозиції враховуються при розробці та рецензуванні ОНП (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u9>). На пропозицію аспірантки Бевз Я. В. розглянуто питання про можливість долучення здобувачів до роботи Міждисциплінарного наукового центру прикладних досліджень ЦДУ. На пропозицію здобувача Ключека А. І. розширено тематику лекцій стейкхолдерів, прочитаних у 2024-2025 н.р.. В ОНП, за пропозицією Куценка О. В. підсилено науково-практичну компоненту програми, а саме: започатковано викладання ОК «Організація наукового історичного дослідження (ОК 3) та «Джерелознавство: практика роботи з архівними документами» (ВК 1). Здобувачі вносять пропозиції щодо розширення мовленнєвої та історико-культурного складника проєкту ОНП-2024, що відбито в проєкті ОНП. Робоча група проєкту ОНП оптимізувала викладання дисципліни академічна англійська мова, посеместрово зменшивши кількість годин самостійної роботи. До обговорення питання про внесення змін в ОНП засідання випускової кафедри запрошувалися здобувачі вищої освіти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22b> ; <https://shorturl.cusu.edu.ua/22p>).

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

Згідно з Положенням СВЗЯО ЦДУ (п.4.2.12), представники студентського самоврядування залучаються до проведення опитувань стосовно реалізації ОНП, упроваджують ініціативи здобувачів вищої освіти та беруть участь у забезпеченні якості освіти й прийнятті важливих рішень стосовно освітнього процесу у ВНЗ. Студентське наукове товариство відповідно до п. 2.3. Положення СВЗЯО готує і подає до вченої ради ЦДУ, ректорату, підрозділів пропозиції з розвитку наукової і творчої діяльності здобувачів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22l>) Згідно з п. 4.2. Положення про академічну свободу та академічну доброчесність до складу комісії з питань АД входить голова студради та голова профкому студентів, що дає їм змогу брати участь у розгляді питань контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, розвитку освітнього середовища університету(<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uq>). У ЦДУ діє Рада молодих вчених. Згідно положення про Раду 2.2.4. визначено мету та права здобувачів щодо сприяння розвитку і вдосконаленню освітньо-наукового середовища України та його інтеграції до світового та європейського дослідницького простору (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22m>).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Співробітництво суб'єктів освітнього процесу ґрунтується на орієнтації її практичної спрямованості, ураховує поточні та перспективні потреби роботодавців, залучення зацікавлених сторін до процесу забезпечення якості освітньої діяльності в університеті. Роботодавці, відповідно до Положень СВЗЯО, беруть участь у щорічному перегляді ОНП. У вересні 2024 р. на засіданні випускової кафедри в програму аспірантської практики відповідно до зауважень стейкхолдерів, проф. Пасічник Н. О. внесено пропозиції щодо долучення до програми аспірантської практики фондів архіву та бібліотеки. До перегляду ОНП також залучено керівників ДАКіРО, краєзнавчого музею, які висловили побажання внести до ОНП компоненти фахової підготовки з формування компетенцій управління освітніми закладами (Л. В. Маренець), використання джерельної бази архівів музейних установ (Б. Л. Шевченко). Розширення вибору дисциплін історико-філософського спрямування ініційовано Е. В. Лещенко, оптимізація каталогу вибіркових дисциплін – Д. В. Кудіновим. Пропозиції було систематизовано та вивчено робочою групою та реалізовано в ОНП на 2024-2025 н. р. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tl>).

Опишіть практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП (зазначте в разі проходження акредитації вперше)

Практика збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та працевлаштування випускників ЦДУ регламентовано Положенням СВЗЯО, що визнається одним з показників моніторингу освітніх програм (пункт 6.4.). В університеті організовано Службу сприяння працевлаштуванню випускників (<http://surl.li/wpkg>). Працевлаштування випускників відстежується гарантом освітньої програми та обговорювалося на засіданнях випускової кафедри, протокол № 6 від 30 грудня 2025 р.). Складником єдиної інформативної бази ЦДУ є проєкт «Історія успіху». У межах розгортання пілотного проєкту з працевлаштування укладено угоди про співпрацю ЦДУ з коледжами за межами обласного центру (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22o>). За ініціативи групи розробників ОНП «Історія та археологія» укладено угоди про співпрацю з Олександрійським фаховим педагогічним коледжем імені В. О. Сухомлинського, Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса, Центральноукраїнським інститутом ПРАТ «ВНЗ МАУП», Черкаським національним університетом імені Богдана Хмельницького та Національною бібліотекою імені В. І. Вернадського, у яких ураховувалися перспективи працевлаштування випускників (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tk>).

Продемонструйте, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійсненого через опитування заінтересованих сторін

Моніторинг освітньої діяльності в ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється відділом забезпечення якості та цифрового супроводу освіти методом анкетного опитування за допомогою системи LimeSurvey, яка має потужну вбудовану візуалізацію даних. Підсумкове опитування здобувачів ОНП щодо якості освітньої діяльності викладачів за викладанням ОК проводиться щосеместрово після завершення вивчення ОК відповідно до графіків заліково-екзаменаційних сесій. Щорічне опитування студентів передбачає з'ясування задоволеності навчанням за освітньою програмою обраної спеціальності з переліком рівня та методик викладання ОК. За результатами здійснених

моніторингів у процедурі внутрішнього забезпечення якості освіти на інституційному рівні в ЦДУ врегульовано роль та відповідальність групи забезпечення спеціальності, гаранта ОНП; покращено публічність інформації на сторінці випускової кафедри щодо викладання ОНП, методичного забезпечення дисциплін, корисної інформації для всіх учасників освітнього процесу; удосконалено механізм репрезентації вибіркового дисциплін та покращено розміщення інформації щодо ВК на сайті університету (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22k>). Результати моніторингу думок здобувачів щодо ОК ОНП у грудні 2025 року проаналізовано з метою реагування на пропозиції щодо оптимізації викладання ОК ОНП «Історія та археологія» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2b4>).

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та рекомендації з останньої акредитації та акредитації інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Удосконалення ОНП передбачає аналіз рекомендацій та зауважень, висловлених експертами НАЗЯВО під час акредитації освітніх програм, які реалізувалися в ЦДУ. Зазначену проблему розглянули на раді членів проєктної групи ОНП (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22b>). З метою урахування думок широкого кола причетних до розробки ОНП в університеті впроваджено систему опитування роботодавців та випускників (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21u>). Ініційовано проведення моніторингу оцінок фахової підготовки здобувачів, організовано опитування стейкхолдерів щодо загальних та фахових компетентностей випускників аспірантури ЦДУ зі спеціальності 032 «Історія та археологія» 17-19.12. 2024 року (<https://shorturl.cusu.edu.ua/9d>). У результаті вивчення цих заходів робочою групою ухвалено рішення щодо забезпечення розвитку ОНП із урахуванням внеску роботодавців у вдосконалення практикоорієнтованих методів реалізації ПРН. Робота НПП кафедри щодо популяризації з-поміж здобувачів формальної/інформальної освіти та академічної мобільності сприяла оптимізації студентоцентричної політики в університеті. Зазначені проблеми розглядалися на засіданні групи забезпечення ОНП «Історія та археологія» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22a>).

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП

Академічна спільнота ЦДУ залучається до процедури внутрішнього забезпечення якості ОНП на всіх етапах її створення. Розробка концепції, визначення мети та завдань ОНП, процедура вдосконалення відбуваються гласно із залученням НПП. Розробку робочих програм, силабусів ОК узгоджено з концепцією науково-освітньої програми, що відбувається через процедуру обговорення та затвердження на кафедрах. До участі в групах розробників ОНП «Історія та археологія» залучено здобувача вищої освіти Д. В. Кобзаря. Забезпечення якості ОНП сприяє формування кафедральних, факультетських та загальних університетських рейтингів НПП, проведення моніторингу викладання ОК програми із зазначенням таких показників, як ознайомлення здобувачів із робочою програмою та силабусами ОК, використанням ТЗН, доступності пояснень викладача та діалогу «викладач-аудиторія». Викладання на ОНП обумовлюється високим рейтингом НПП, які мають відповідні сертифікати, що засвідчують їхню участь у програмах фахових стажувань. На ОНП надано рецензії-відгуки академічної спільноти: Київського Нац. ун-ту. ім. Тараса Шевченка, Харківського Нац. ун-ту. ім. В. Каразіна, Черкаського Нац. ун-ту ім. Б. Хмельницького, Сумського держпед. ун-ту. ім. А.Макаренка, досвід яких взято до уваги при укладанні ОНП (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1tk>).

Продемонструйте, що в академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти

У ЦДУ сформовано внутрішню систему забезпечення культури якості освіти на підставі дії ухваленого Положення СВЗЯО (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2om>). Відповідає за здійснення процесів та процедури забезпечення культури якості освіти ректор. Зона відповідальності проректора з науково-педагогічної роботи – експертиза якості ОП та ОНП; проректора з наук. роботи – забезпечення фаховості НПП; вченої ради ЦДУ – розробка політики в сфері забезпечення якості; навч.-метод. відділу – планування й організація впровадження ОНП в освітній процес ЗВО. Експертиза навчальних планів на предмет відповідності стандартам ВО, іншим норм, документам МОН України та ЗВО, контроль за організацією освітнього процесу на рівні, що забезпечує якісну підготовку фахівців за освітніми ступенями, контроль якості методичного забезпечення, здійснюється на кафедрах. Відділ забезпечення внутрішньої якості освіти організовує моніторинг, ініціює періодичний перегляд ОНП, оприлюднює моніторингову оцінку якості знань, рівня задоволеності здобувачів освітнім середовищем ЗВО, роботою кафедр, вчених рад факультетів, деканатів, викладанням ОК. Гарант ОНП відповідає за забезпечення якості освітньої програми та освітньої діяльності щодо її реалізації. Гарант ОНП виконує обов'язки, закріплені в пп. 1.4; 2.10.7; 2.10.11; 4.2.2.5 «Положення про освітні програми Центральноукраїнського державного університету ім. В. Винниченка» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u9>).

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки учасників освітнього процесу в ЦДУ регулюють такі документи: Статут ЦДУ ім. В. Винниченка (розділ 10. «Учасники освітнього процесу») (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1t1>); Правила внутрішнього трудового розпорядку – розділ 3. «Основні права і обов'язки працівників Університету» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1t6>); Положення про академічну свободу та академічну доброчесність щодо права на академічну свободу, обов'язку

дотримуватися академічної доброчесності та відповідальності за її порушення (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1uq>); Етичний кодекс університетської спільноти (<https://shorturl.cusu.edu.ua/21n>); Положення про організацію освітнього процесу – розділ 11. (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u7>); Порядок супроводу (надання допомоги) особам з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час навчання та відвідування ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22q>); Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін у ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1u8>); Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти в ЦДУ імені Володимира Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1ua>); Правила поведінки здобувачів освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (<https://shorturl.cusu.edu.ua/22r>). Зазначені документи розміщено на вебсайті ЗВО за адресою: <https://shorturl.cusu.edu.ua/22s>.

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про оприлюднення ЗВО відповідного проєкту освітньої програми для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Вебсторінка, яка містить інформацію про оприлюднення ЗВО проєкту ОНП «Історія та археологія», міститься за таким офіційним посиланням: <https://shorturl.cusu.edu.ua/231>.

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі на своєму вебсайті інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

<https://shorturl.cusu.edu.ua/20f>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП «Історія та археологія», яка впроваджується в ЦДУ, забезпечує повноцінну підготовку здобувачів ВО до дослідницької діяльності за спеціальністю 032 «Історія та археологія». ОНП містить необхідні складники (ОК), які формують компетенції сучасного дослідника: ОК 2 – «Філософія та методологія науки» присвячується методологічним проблемам науки та формує вміння застосовувати набуті знання в науковій та практичній діяльності; ОК 5 – «Методологічні проблеми історичної науки» конкретизує ці знання у вимірах історичних наукових шкіл та сучасних концепцій європейської гуманітаристики; вітчизняний та світовий досвід як основа концептуальної історії розглядається в ОК 7 – «Сучасний історіографічний дискурс». Формування навичок дослідника забезпечують ОК 6 та вибіркові компоненти ОНП, що навчають методиці роботи з матеріальними та писемними історичними джерелами, адаптованими в предметній площині до тем індивідуальних наукових досліджень здобувачів. Застосування набутих навичок дослідника та використання освітніх технологій уможливорює наявність у ЦДУ віддаленого доступу до фондів наукової бібліотеки університету, видань, які індексуються в наукометричних базах Web of Science та Scopus, сучасних наукових видань (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23k>).

Продемонструйте, що наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Наукова діяльність аспірантів відповідає напрямку досліджень наукових керівників на рівні узгодження теми індивідуального дослідження та участі в спільних наукових і суспільно важливих проєктах. Наукова тематика досліджень доц. О. В. Чорного присвячена історії Другої світової війни в Україні. Цьому ж напрямку відповідають дослідження аспірантів Я. В. Бевз (Пастухова) «Офіцери РСЧА в німецькому полоні у 1941–1945 рр.». Наукові дослідження д.і.н. О. Л. Ковалькова на тему «СРСР в Афганістані (1978–1991 рр.): остання спроба експорту соціалізму» відповідає темі дослідження здобувача О. В. Куценко «Суспільні настрої населення Української РСР у зв'язку з радянською агресією в Афганістані (1980 – 1989 рр.)». Співпрацю підтверджено спільною публікацією у виданні, що індексується в наукометричній базі даних WOS (<https://doi.org/10.20535/2307-5244.59.2024.318887>). Громадсько-політичний складник досліджень доц. Житкова О. А. збігається з науковими інтересами аспірантів Д. Ю. Бугра та Д. В. Кобзаря, які мають спільні публікації у фахових виданнях України категорії «В», матеріалах конференцій (DOI <https://doi.org/10.24919/2312-2595.16/58.5>; DOI <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/SNYS/article/view/2130/2175>). Практична сторона діяльності здобувачів кафедри та наукових керівників реалізується в роботі над проєктом стейкхолдерів, здобувачів і НПП ЦДУ «Радянські Голодомори в Центральній Україні» (спільно з працівниками держархіву Кіровоградської області (<https://dakiro.kr-admin.gov.ua/news/2024/11-22/1/new.php>)).

Продемонструйте здатність закладу освіти сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Здатність закладу освіти сформувати разові спеціалізовані ради визначається високим науковим потенціалом випускової кафедри й групи забезпечення ОНП «Історія та археологія». Важливим компонентом формування спеціалізованої ради є кваліфікація наукових керівників та здобувачів, дослідницькі інтереси яких збігаються. На випусковій кафедрі освітній процес на ОНП забезпечують три доктори історичних наук, один доктор філософських, один доктор філологічних наук та два кандидати наук, доценти. За результатами обговорення кваліфікаційної роботи Я. В. Пастухової на семінарі випускової кафедри ухвалено рішення рекомендувати її до захисту та визначено склад разової спеціалізованої ради: д.і.н., доц. Житков О. А., к.і.н., доц. Грінченко В.Г., к.і.н., доц. Позднякова І. С. Зазначені НПП мають необхідну кількість дотичних до теми дослідження здобувача наукових праць, опублікованих у фахових вітчизняних виданнях категорії «Б», які є у вільному доступі та забезпечені ідентифікатором цифрового об'єкту DOI (Протокол № 7 від 16.01.2026 р.).

Опишіть, як заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо).

Можливості проведення апробації результатів наукових досліджень аспірантів реалізуються у форматі заходів випускової кафедри та університету. Долучення до наукової діяльності університету забезпечують «Міждисциплінарний центр наукових прикладних досліджень» ЦДУ, який зумовлює діяльність у таких напрямках: історія, філософія, соціологія науки та економічна історія (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23l>), «Науковий центр регіональних та мікроісторичних студій» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23m>). Публікаційна активність здобувачів реалізовано в кафедральному виданні «Історія та археологія» категорії «Б», конференціях всеукраїнського та м/н рівнів, дослідженнях на базі лабораторії археологічного музею ЦДУ імені Нінелі Бокій (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23n>). Співробітники Наукового центру регіональних та мікроісторичних студій стали організаторами проведення трьох всеукраїнських конференцій, активними учасниками яких були аспіранти та НПП. Збірники конференцій та публікації здобувачів у фаховому виданні містять їхні архіви (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23o>). Здобувачі освіти – активні учасники методологічних семінарів (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23p>), відкритих вебінарів, які організовує випускова кафедра (<https://shorturl.cusu.edu.ua/nb>). Науковою бібліотекою університету забезпечено доступ до інформаційних баз Scopus, WoS, Science Direct, порталу Research 4 Life, надано допомогу в оформленні наукового апарату праць

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Забезпечення умов залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю регламентовано Положенням ЦДУ про порядок реалізації права на академічну мобільність. П. 1.10. Положення передбачає участь у програмах кредитної академічної мобільності, наукове стажування, участь у конференціях та публікаціях у межах певної спеціальності / галузі знань (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6p>). НПП та аспіранти випускової кафедри беруть участь у роботі міжнародних наукових конференцій та стажувань, підготовці монографічних досліджень. Зокрема, у 2023 р. науковими керівниками та аспірантами взято участь у підготовці монографії «Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. S. 99–121. 536 p.». Наукові дослідження здобувачів (статті та матеріали конференцій) публікуються у виданнях Республіки Польща, інших країн, що має позитивний вплив на рівень викладання наукового складника ОПП (<https://doi.org/10.30525/978-9934-588-91-4-15>); <https://doi.org/10.51647/kelm.2024.2.8> ; <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-079-7-5>).

Опишіть наявну практику участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються.

Участь НПП групи забезпечення ОНП представлено в дослідницьких проєктах історії селянства Центральноукраїнського регіону (спільно з Інститутом селянства ЧДУ, Житков О.А. № держреєстрації 0123U101600). Проблемні дослідження історії України регулярно публікувалися у фаховому збірнику наукових праць випускової кафедри «Історія та археологія» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23o>). Успішно реалізовано проєкт Обласної ради з обліку історичних пам'яток Центральної України. Результати роботи науковців кафедри узагальнено в праці «Археологія України за доби незалежності», виданої за підтримки Німецького археологічного інституту (Deutsches Archäologisches Institut, DAI) (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23r>). У співпраці із Міжнародними ВНЗ НПП групи забезпечення та здобувачі взяли участь у підготовці колективної монографії «Актуальні аспекти соціальних наук та інноваційні методи і технології їх викладання» (<http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/330>. ISBN 978-9934-26-315-6). Зусиллями наукових керівників, працівників держархіву та здобувачів підготовлено збірники «Документи про радянські голодомори в Центральній Україні» та зібрання матеріалів, присвячених історії Української революції «Шлях до України». Публікуються матеріали Всеукраїнських конференцій за участі здобувачів, що відбулися на платформі «Наукового центру регіональних та мікроісторичних студій» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/2b1>).

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Пріоритетність дотримання академічної доброчесності НПП гарантується Положенням про академічну свободу та академічну доброчесність у ЦДУ (<http://surl.li/excer>), Етичним кодексом спільноти ЦДУ ім. В. Винниченка (<http://surl.li/excfv>). Передбачено моніторинг дотримання АД та міра відповідальності працівника та здобувача залежно від характеру й змісту порушень принципів АД. Учасники освітнього процесу співпрацюють з Управлінням державної служби якості освіти в Кіровоградській області. У квітні 2023 р. підписано «Угода про співробітництво між Центральнотериторіальним державним університетом імені Володимира Винниченка та Управлінням державної служби якості освіти», якою передбачається участь НПП у програмі «Організація освітнього процесу: управління та експертиза» (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23t>). Структурним підрозділом ЦДУ є відділ забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, створений з метою формування культури академічної доброчесності. Наукові тексти здобувачів аналізуються на предмет дотримання АД програмою «Антиплагіат». НПП та здобувачі факультету – учасники щорічної Всеукраїнської просвітницької кампанії до Міжнародного дня інтелектуальної власності, форумів доброчесності в освіті (<https://shorturl.cusu.edu.ua/23u>).

Опишіть, як заклад вищої освіти вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У ЦДУ сформовано дієву систему недопущення до наукового керівництва осіб, які вчинили порушення правил академічної доброчесності. Відповідно до пункту 7.1 «Положення про академічну доброчесність у ЦДУ ім. В. Винниченка» у разі порушення академічної доброчесності працівники університету та здобувачі вищої освіти несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1i4>). Етичний кодекс університетської спільноти у пункті 3.3. передбачає обстоювання НПП принципів інтелектуальної чесності та нетерпимості до порушення принципів академічної доброчесності; повідомлення представників адміністрації Університету про випадки корупції, аморальної поведінки працівників (<https://shorturl.cusu.edu.ua/6u>). За час реалізації ОНП «Історія та археологія» в ЦДУ ім. В. Винниченка випадків порушення правил академічної доброчесності не виявлено.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОНП «Історія та археологія» полягають у наступному: оптимальне поєднання теоретичного та практичного складників підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти з урахуванням наукового потенціалу ЗВО та запитів розвитку Центральнотериторіального регіону; наявність кваліфікованого складу НПП, результати роботи яких публікуються у фахових виданнях України та виданнях, внесених до наукометричних баз Scopus, Web of Science; орієнтованість досліджень здобувачів на актуальну тематику регіону; ґрунтовний методологічний складник підготовки здобувачів за ОНП; практикоорієнтованість та досвід співпраці ЗВО з науковими установами України. Слабкі сторони ОНП: потребує посилення викладання дисциплін іноземною мовою; можливості академічної мобільності здобувачів наразі використовуються не повною мірою через воєнний стан у країні; необхідною є активізація участі НПП та здобувачів у міжнародних дослідницьких проєктах.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи розвитку ОНП упродовж 3 років вбачаються в її інтернаціоналізації, розширенні науково-матеріальної бази, залученні наукового потенціалу провідних ЗВО України із метою подальшої оптимізації освітньо-наукового процесу за ОНП «Історія та археологія». Задля реалізації цих перспектив ЗВО планує наступні дії: сприяння співпраці з ЗВО та науково-дослідницькими центрами України й зарубіжжя; сприяння академічній мобільності здобувачів; зростання кількості публікацій НПП та аспірантів у виданнях, внесених до наукометричних баз Scopus, Web of Science та іноземних виданнях; збільшення питомої ваги лекцій за участю професіоналів-практиків; інтеграція до наукових центрів та наукових програм академічних установ та зарубіжних ЗВО; укладення нових договорів із ЗВО та стейкхолдерами, які сприятимуть науковій та практичній підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в університеті; отримання доступу до користування закордонними науковими періодичними виданнями, зокрема, таких як «History and Theory: Studies in the Philosophy of History», «Historische Anthropologie», «Saeculum», «Slavic Review», «Journal of Ukrainian Studies».

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них

матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: СОБОЛЬ Євген Юрійович

Дата: 26.01.2026 р.

Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид освітнього компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ОК 1. Академічна англійська мова	навчальна дисципліна	<i>Акад._англ._мова._Р.п._2024-2025.pdf</i>	KMjljKiOJ1zXyrlq7ilTdD8swLm+dSwnlkr t8Cquio=	Навчальний корпус № 1. Лекційна аудиторія № 17. Мультимедійний проектор Acer S128H Інтерактивна дошка TercoWB. Обладнання та устаткування забезпечує проведення лекційних занять з використанням наочно-ілюстративних матеріалів, демонстрацій презентацій. Комплект мультимедійного обладнання встановлено стаціонарно
ОК 2. Філософія та методологія науки	навчальна дисципліна	<i>Робоча_програма_Філосо_та_метод_науки_2024-2025_ІСТОPIЯ.pdf</i>	Oos1PL/FE+DdtlKPB Occ5VGujtdW3nibo gxSiseFWc=	Навчальний корпус № 1. Аудиторія № 16. Мультимедійний проектор Acer X12H. Мультимедійна система. PL2530i DLP Projector, EMEA. Обладнання та устаткування забезпечує проведення лекційних та практичних занять з використанням наочно-ілюстративних матеріалів, демонстрацій презентацій. Комплект мультимедійного обладнання встановлено стаціонарно
ОК 3. Організація наукового історичного дослідження	навчальна дисципліна	<i>NID_Rob_prog_2024-2025.pdf</i>	Pqru4ddhXGy5paIh7 hW+KISWka33eUcu bxyl4BAHvDo=	Навчальний корпус № 1. Аудиторія № 16. Мультимедійний проектор Acer X12H. Мультимедійна система. PL2530i DLP Projector, EMEA Обладнання та устаткування забезпечує проведення лекційних та практичних занять з використанням наочно-ілюстративних матеріалів, демонстрацій презентацій.
ОК 4. Інформаційні технології в науці	навчальна дисципліна	<i>ПІ_ІТ_в_науці_2024-2025.pdf</i>	msgBkN2kGKsdJ7b7 uBu84ObCNsiD5PbT cvrBnYwIXQw=	Навчальний корпус № 4, Лекційна аудиторія № 214 . Мультимедійний проектор Acer PL2530i DLP Projector, EMEA MODEL №: D1P2304 Проекційний екран Acer M90-W01MG настінний 90". Системний блок, монітор, клавіатура і миша. Обладнання та устаткування забезпечує проведення лекційних та практичних занять з використанням наочно-ілюстративних матеріалів, демонстрацій презентацій. Комплект мультимедійного обладнання встановлено стаціонарно
ОК 5. Методологічні проблеми історичної науки	навчальна дисципліна	<i>Rob_prog_Metod._prog_24-25.pdf</i>	yXzfJXrp2fFykG1f13 Pnn+5hnQiqroJ3VY ZLYH5/YQo=	Навчальний корпус № 1. Аудиторія № 16. Мультимедійний проектор Acer X12H. Мультимедійна система. PL2530i DLP Projector, EMEA Обладнання та устаткування забезпечує проведення лекційних та практичних занять з використанням наочно-

				ілюстративних матеріалів, демонстрацій презентацій. Комплект мультимедійного обладнання встановлено стаціонарно
ОК 6. Проблеми археології та давньої історії України	навчальна дисципліна	<i>Probl_ar_RP_2024-2025.pdf</i>	4n4pPKM119nRRvjgu+9dlc/AEMjdMLMP8oW9DAhFjo4=	Навчальний корпус № 1. Аудиторія № 17. Мультимедійний проектор Acer S128H. Інтерактивна дошка TercoWB. Обладнання та устаткування забезпечує проведення лекційних та практичних занять з використанням наочно-ілюстративних матеріалів, демонстрацій презентацій. Археологічна лабораторія Археологічного музею ЦДУ імені Нінелі Бокій (більше 15, 5 одиниць обліку). В експозиції представлено більше 1 тисячі предметів. Музей Постановою КМ України від 23 квітня 2024 року № 452 внесено до переліку музеїв, що перебувають у віданні підприємств, установ та організацій, в яких зберігаються музейні колекції та музейні предмети, що є державною власністю і належать до державної частини Музейного фонду України.
ОК 7. Сучасний фаховий історіографічний дискурс	навчальна дисципліна	<i>Rob.prog_SFID_2024-2025.pdf</i>	kK/WBGDdRD8coCHRR+VZot81SovZm8oUQ1gRE9JtmPA=	Навчальний корпус № 1. Аудиторія № 16. Мультимедійний проектор Acer X12H. Мультимедійна система. PL2530i DLP Projector, EMEA. Обладнання та устаткування забезпечує проведення лекційних та практичних занять з використанням наочно-ілюстративних матеріалів, демонстрацій презентацій.
ОК 8. Соціально-економічні студії історії України	навчальна дисципліна	<i>S-e_st._RP_24-25.pdf</i>	mConUsWoW6VktKJPwC1b6p+7YjaZu6OVPwvd6kqFslY=	Навчальний корпус № 1. Аудиторія № 16. Мультимедійний проектор Acer X12H. Мультимедійна система. PL2530i DLP Projector, EMEA. Обладнання та устаткування забезпечує проведення лекційних та практичних занять з використанням наочно-ілюстративних матеріалів, демонстрацій презентацій.
ОК 9. Аспірантська практика	практика	<i>Aspirant_prakt_2024 (1).pdf</i>	iXxa8ume1sMcCUkTkFQPOiNZgQdFeGK4cFTn3ZeJKPM=	Навчально-методична база проведення практик в ЦДУ.

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про відповідність НПП освітнім компонентам

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації)

203078	Житков Олександр Анатолійови ч	доцент, Основне місце роботи	Факультет психології та історії	Диплом спеціаліста, Одеський державний університет імені І.І. Мечникова, рік закінчення: 1983, спеціальність: історія, Диплом доктора наук ДД 008230, виданий 05.03.2019, Диплом кандидата наук КД 050830, виданий 15.01.1992, Атестат доцента ДЦ 002075, виданий 26.06.1995	40	ОК 5. Методологічні проблеми історичної науки	Диплом спеціаліста КВ №762478 від 25 червня 1983 р. Одеський державний університет імені І.І. Мечникова за спеціальністю «Історик», кваліфікація «Історик, викладач історії та супільствознавства». Публікації: 1. Житков, О., Житкова, О., & Чуйко К. Історики діаспори про політику національних урядів доби Української революції 1917– 1921 років у сфері освіти, культури та духовного життя. Літопис Волині, (2022). (26), 109-113. 2. Yurii Mytrofanenko, Oleksandr Zhytkov, Nina Doroshchu. Socioeconomic relations in Central Ukraine on the threshold of and during the Ukrainian revolution (1881–1922): the agrarian Question. Baltic Journal of Economic Studies Riga, 2023.Vol. 9 No. 3 (2023). S. 151–161 (Web of Science Core Collection). 3. Julia Kharchenko, Serhii Kharchenko, Eduard Kliuienko, Oleksandr Zhytkov, Oleh Rusu. Resiliencia comunitaria y conocimiento situado. Estrategias educativas para la transición socioecológica en el siglo XXI. Interacción y perspectiva Revista de Trabajo Social ISSN 2244-808X ~ Dep. Legal pp 201002Z43506. Vol. 15 (3): 928 - 942 pp, 2025. https://doi.org/10.5281/zenodo.16916089 . (Web of Science Core Collection). 4. Житков О., Пономаренко Л. Землеволодіння Львівського архієпископа за Йосифінською метрикою 1785-1788 років. Емінак. 2025. Вип. 2. С. 24-40. DOI https://doi.org/10.33782/eminak2025.2(50).785 (Scopus). 5. Житков О. Історіографічний компонент історичного наукового дослідження. Scientific
--------	---	---------------------------------------	---------------------------------------	---	----	---	--

and pedagogical internship «The trajectory of professional education in the field of political, historical, philosophical, and sociological sciences. Wloclawek, the Republic of Poland June 27 – August 7, 2022. S. 21–27.

6. Житков О.А., Ковальков О.Л., Чуйко К.В. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. P. 99 – 109 .

7. Житков О.А. Кіровоградщина у 1941 році: соціальні виміри військової історії. Грані. Науково-теоретичний альманах, 2024. Т. 27. № 4. С. 6 –11.

8. Житков О. А. Газети та інтернет-ресурси про оборонні бої 6 та 12 радянських армій Південного фронту влітку 1941 року в Центральноукраїнському регіоні. Вчені записки Таврійського Національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки, 2024. Том 35 (74). № 2. С. 34–38.

9. Житков О. Соціально-аграрні чинники Української революції 1917 – 1921 років: сучасний історіографічний дискурс. Вісник аграрної історії. Вип. 47 – 48. 2024. С. 136–150.
<https://doi.org/10.31392/VAN-2024.47-48.14>
Категорія Б.

10. Житков О. Пам'ять про Другу світову війну крізь призму героїзму й трагедії оточення 6-ї та 12-ї армій Південно-західного фронту в Центральній Україні. Культурологічний альманах. Вип. 3 (11), 2024. С. 122–128. DOI <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.3.13>
Категорія Б.

11. Житков О.

							Кіровоградщина у 1941 році: соціальні виміри військової історії. Науково-теоретичний альманах "Грані". 2024. Т. 27. № 4. С. 6 –11. DOI: https://doi.org/10.15421/172468 Категорія Б. 12. Житков О. Євген Чикаленко про аграрну складову соціальних відносин в українському селі (1900 – 1920-ті роки). Український селянин. 2025. Вип. 344. С. 120 – 126. https://doi.org/10.31651/2413-8142-2025-34-Zhytkov Стажування: 1. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Центр українсько-європейського наукового співробітництва. Тема стажування «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни». Навчальне навантаження: 180 годин – 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 07.08.2022 р. 2. Куявський університет у Вроцлавеку (Республіка Польща). Тема стажування «Вектори розвитку професійної освіти у сфері політичних , історичних філософських та соціологічних наук». Навчальне навантаження: 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 7.08.2022 р. Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях: 1. Міждисциплінарний науковий центр прикладних досліджень – МНЦПД (Interdisciplinary Scientific Center Applied Research – ISCAR) Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира Винниченка; 2. Науковий центр регіональних та
--	--	--	--	--	--	--	---

							мікроісторичних студій Центральноукраїнсько го держуніверситету ім. Володимира Винниченка; 3. Центральноукраїнське історичне товариство. Відповідає підпунктам п. 3 8 Ліцензійних умов: 38. п. 1. 1. Yurii Mytrofanenko, Oleksandr Zhytkov, Nina Doroshchuc. Socio-economic relations in Central Ukraine on the threshold of and during the Ukrainian revolution (1881–1922): the agrarian question. Baltic Journal of Economic Studies Riga, 2023. Vol. 9 No. 3 (2023). S. 151–161. (WOS). 2. Julia Kharchenko, Serhii Kharchenko, Eduard Kliuienko, Oleksandr Zhytkov, Oleh Rusul. Resiliencia comunitaria y conocimiento situado. Estrategias educativas para la transición socioecológica en el siglo XXI. Interacción y perspectiva Revista de Trabajo Social ISSN 2244-808X ~ Dep. Legal pp 201002Z43506 . Vol. 15 (3): P. 928–942 pp, 2025. (WOS). 3. Житков О., Пономаренко Л. Землеволодіння Львівського архієпископа за Йосифінською метрикою 1785–1788 років. Емінак. 2025. Вип. 2. С. 24–40. (Scopus). 4. Житков О. Соціально-аграрні чинники Української революції 1917 – 1921 років: сучасний історіографічний дискурс. Вісник аграрної історії. Вип. 47 – 48. 2024. С. 136– 150. 5. Житков О., Дьомін О. Професор В.І. Григорович – від декана до мешканця провінції: соціальний портрет вченого. Історія та археологія. 2025. Вип. 1. С. 148– 157. 6. Житков О. Євген Чикаленко про аграрну складову соціальних відносин в українському селі (1900 – 1920-ті роки).
--	--	--	--	--	--	--	---

							Український селянин. 2025. Вип. 344. С. 120 – 126. 38. п. 2. Свідомства про реєстрацію авторського права на твір : №121959 (дата реєстрації 14.12.2023 р.); № 126336 (дата реєстрації 09.05.2024 р.); № 126335 (дата реєстрації 09.05.2024). 38. п. 3. Житков О. А., Ковальков О. Л., Чуйко К. В. Інноваційні підходи до викладання фахових дисциплін освітньо-наукової програми «Історія та археологія» в умовах військового стану. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». 2023. С. 99–121. 2. Історія держави і права зарубіжних країн. Курс лекцій. Київ, 2021. 536 с. 3. Житков О. Методичні рекомендації з дисципліни «Методологічні проблеми історичної науки». Кропивницький: ЦДУ імені В.Винниченка, 2025. 40 с. 38.п. 11. Регіональний центр підвищення кваліфікації Кіровоградської області. Довідка № 39-20/354/0.39 від 28.11.2025 р. 38.п. 12 . 1.Єлисавет: шлях до України. 1918 -1923 рр. Збірник архівних документів. Кропивницький, 2022. 228 с. 2. Єлисаветградський період життя видатного історика-славіста Віктора Івановича Григоровича: жовтень – грудень 1876 року. // «Проблеми історичної регіоналістики та мікроісторії: Збірник тез Всеукраїнської наукової конференції з нагоди 175-ї річниці від дня народження Павла Рябкова та 65-ї річниці від дня народження Сергія Шевченка, м. Кропивницький, 18–19 жовтня 2023 року. Кропивницький: РВВ
--	--	--	--	--	--	--	---

							ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. С. 134–140. 0,5 д.а. 3. Радянські голодомори на Центральноукраїнських землях. Музейний вісник Центральної України. Випуск III. Кропивницький: Поліграф-Сервіс, 2023. С. 8–12. 0,5 д.а. 4. Слово про науковця Валерія Петровича Капелюшного. Історіограф, етнолог, історик права: бібліографічний нарис та вибрані праці Валерія Петровича Капелюшного (до 60-річчя від дня народження). Наукове видання. К.: Інтерсервіс, 2023. С. 127–128. 0,2 д.а. 5. Оточення армій південно-західного та південного фронтів в «Уманському котлі» влітку 1941 року у світлі публічної історії. «Проблеми історичної регіоналістики та мікроісторії: Збірник тез Всеукраїнської наукової конференції з нагоди 165-ї річниці від дня народження Миколи Левитського, 16–17 травня 2024 року. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2024. С. 12–16. 0,2 д.а. 6. Дослідження громадсько-політичного руху Наддніпрянської України останньої третини XIX – початку XX століття у персоналістському вимірі. Між Бугом і Дніпром Науково-краєзнавчий вісник Центральної України. Вип. 19. Кропивницький, 2024. С. 11–21. 0,5 д.а. 7. Голод 1921–1923 років у Центральній Україні / Упор. Т. Гончарова, Д. Кобзар, Л. Маренець, С. Юрченко, передм. О. Житков. Кропивницький: 2024. 324 с. 38. п. 19. 1. Член Міждисциплінарного наукового центру прикладних досліджень. МНЦПД (Interdisciplinary Scientific Center Applied Research – ISCAR). 2. Член ГО «Центральноукраїнсь
--	--	--	--	--	--	--	---

						ке історичне товариство». 3. Член Всеукраїнської асоціації істориків-аграрників. 4. Член Методичної ради Державного архіву Кіровоградської області. 5. Член «Наукового центру регіональних та мікроісторичних студій» ЦДУ імені В.Винниченка.
203078	Житков Олександр Анатолійови ч	доцент, Основне місце роботи	Факультет психології та історії	Диплом спеціаліста, Одеський державний університет імені І.І. Мечникова, рік закінчення: 1983, спеціальність: історія, Диплом доктора наук ДД 008230, виданий 05.03.2019, Диплом кандидата наук КД 050830, виданий 15.01.1992, Аттестат доцента ДЦ 002075, виданий 26.06.1995	40	ОК 7. Сучасний фаховий історіографічний дискурс Диплом спеціаліста КВ №762478 від 25 червня 1983 р. Одеський державний університет імені І.І. Мечникова за спеціальністю «Історик», кваліфікація «Історик, викладач історії та суспільствознавства». Публікації: 1. Житков, О., Житкова, О., & Чуйко К. Історики діаспори про політику національних урядів доби Української революції 1917– 1921 років у сфері освіти, культури та духовного життя. Літопис Волині, (2022). (26), 109-113. 2. Yurii Mytrofanenko, Oleksandr Zhytkov, Nina Doroshchu. Socioeconomic relations in Central Ukraine on the threshold of and during the Ukrainian revolution (1881–1922): the agrarian Question. Baltic Journal of Economic Studies Riga, 2023.Vol. 9 No. 3 (2023). S. 151–161 (Web of Science Core Collection). 3. Julia Kharchenko, Serhii Kharchenko, Eduard Kliuienko, Oleksandr Zhytkov, Oleh Rusu. Resiliencia comunitaria y conocimiento situado. Estrategias educativas para la transición socioecológica en el siglo XXI. Interacción y perspectiva Revista de Trabajo Social ISSN 2244-808X ~ Dep. Legal pp 201002Z43506. Vol. 15 (3): 928 - 942 pp, 2025. https://doi.org/10.5281/zenodo.16916089. (Web of Science Core Collection). 4.Житков О., Пономаренко Л.

							Землеволодіння Львівського архієпископа за Йосифінською метрикою 1785-1788 років. Емінак. 2025. Вип. 2. С. 24-40. DOI https://doi.org/10.33782/eminak2025.2(50).785 (Scopus). 5. Житков О. Історіографічний компонент історичного наукового дослідження. Scientific and pedagogical internship «The trajectory of professional education in the field of political, historical, philosophical, and sociological sciences. Wloclawek, the Republic of Poland June 27 – August 7, 2022. S. 21–27. 6. Житков О.А., Ковальков О.Л., Чуйко К.В. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. P. 99 – 109 . 7. Житков О.А. Кіровоградщина у 1941 році: соціальні виміри військової історії. Грані. Науково-теоретичний альманах, 2024. Т. 27. № 4. С. 6 –11. 8. Житков О. А. Газети та інтернет-ресурси про оборонні бої 6 та 12 радянських армій Південного фронту влітку 1941 року в Центральноукраїнському регіоні. Вчені записки Таврійського Національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Історичні науки, 2024. Том 35 (74). № 2. С. 34–38. 9. Житков О. Соціально-аграрні чинники Української революції 1917 – 1921 років: сучасний історіографічний дискурс. Вісник аграрної історії. Вип. 47 – 48. 2024. С. 136–150. https://doi.org/10.31392/VAN-2024.47-48.14 Категорія Б.
--	--	--	--	--	--	--	--

							10. Житков О. Пам'ять про Другу світову війну крізь призму героїзму й трагедії оточення 6-ї та 12-ї армій Південно-західного фронту в Центральній Україні. Культурологічний альманах. Вип. 3 (11), 2024. С. 122–128. DOI https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.3.13 Категорія Б. 11. Житков О. Кіровоградщина у 1941 році: соціальні виміри військової історії. Науково-теоретичний альманах "Грані". 2024. Т. 27. № 4. С. 6 –11. DOI: https://doi.org/10.15421/172468 Категорія Б. 12. Житков О. Євген Чикаленко про аграрну складову соціальних відносин в українському селі (1900 – 1920-ті роки). Український селянин. 2025. Вип. 344. С. 120 – 126. https://doi.org/10.31651/2413-8142-2025-34-Zhytkov Стажування: 1. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Центр українсько-європейського наукового співробітництва. Тема стажування «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни». Навчальне навантаження: 180 годин – 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 07.08.2022 р. 2. Куявський університет у Вроцлавеку (Республіка Польща). Тема стажування «Вектори розвитку професійної освіти у сфері політичних, історичних філософських та соціологічних наук». Навчальне навантаження: 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 7.08.2022 р. Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях: 1.
--	--	--	--	--	--	--	---

							Міждисциплінарний науковий центр прикладних досліджень – МНЦПД (Interdisciplinary Scientific Center Applied Research – ISCAR) Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира Винниченка; 2. Науковий центр регіональних та мікроісторичних студій Центральноукраїнсько го держуніверситету ім. Володимира Винниченка; 3. Центральноукраїнське історичне товариство. Відповідає підпунктам п. 3 8 Ліцензійних умов: 38. п. 1. 1. Yurii Mytrofanenko, Oleksandr Zhytkov, Nina Doroshchuc. Socio-economic relations in Central Ukraine on the threshold of and during the Ukrainian revolution (1881–1922): the agrarian question. Baltic Journal of Economic Studies Riga, 2023. Vol. 9 No. 3 (2023). S. 151–161. (WOS). 2. Julia Kharchenko, Serhii Kharchenko, Eduard Kliuienko, Oleksandr Zhytkov, Oleh Rusul. Resiliencia comunitaria y conocimiento situado. Estrategias educativas para la transición socioecológica en el siglo XXI. Interacción y perspectiva Revista de Trabajo Social ISSN 2244-808X ~ Dep. Legal pp 201002Z43506 . Vol. 15 (3): P. 928–942 pp, 2025. (WOS). 3. Житков О., Пономаренко Л. Землеволодіння Львівського архієпископа за Йосифінською метрикою 1785–1788 років. Емінак. 2025. Вип. 2. С. 24–40. (Scopus). 4. Житков О. Соціально-аграрні чинники Української революції 1917 – 1921 років: сучасний історіографічний дискурс. Вісник аграрної історії. Вип. 47 – 48. 2024. С. 136–150.
--	--	--	--	--	--	--	--

							5. Житков О., Дьомін О. Професор В.І. Григорович – від декана до мешканця провінції: соціальний портрет вченого. Історія та археологія. 2025. Вип. 1. С. 148-157. 6. Житков О. Євген Чикаленко про аграрну складову соціальних відносин в українському селі (1900 – 1920-ті роки). Український селянин. 2025. Вип. 344. С. 120 – 126. 38. п. 2. Свідомства про реєстрацію авторського права на твір : №121959 (дата реєстрації 14.12.2023 р.); № 126336 (дата реєстрації 09.05.2024 р.); № 126335 (дата реєстрації 09.05.2024). 38. п. 3. Житков О. А., Ковальков О. Л., Чуйко К. В. Інноваційні підходи до викладання фахових дисциплін освітньо-наукової програми «Історія та археологія» в умовах військового стану. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». 2023. С. 99–121. 2. Історія держави і права зарубіжних країн. Курс лекцій. Київ, 2021. 536 с. 3. Житков О. Методичні рекомендації з дисципліни «Методологічні проблеми історичної науки». Кропивницький: ЦДУ імені В.Винниченка, 2025. 40 с. 38.п. 11. Регіональний центр підвищення кваліфікації Кіровоградської області. Довідка № 39-20/354/0.39 від 28.11.2025 р. 38.п. 12 . 1.Єлисавет: шлях до України. 1918 -1923 рр. Збірник архівних документів. Кропивницький, 2022. 228 с. 2. Єлисаветградський період життя видатного історика-славіста Віктора Івановича Григоровича: жовтень – грудень 1876 року.
--	--	--	--	--	--	--	--

							// «Проблеми історичної регіоналістики та мікроісторії: Збірник тез Всеукраїнської наукової конференції з нагоди 175-ї річниці від дня народження Павла Рябкова та 65-ї річниці від дня народження Сергія Шевченка, м. Кропивницький, 18–19 жовтня 2023 року. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. С. 134–140. 0,5 д.а. 3. Радянські голодомори на Центральноукраїнських землях. Музейний вісник Центральної України. Випуск III. Кропивницький: Поліграф-Сервіс, 2023. С. 8–12. 0,5 д.а. 4. Слово про науковця Валерія Петровича Капелюшного. Історіограф, етнолог, історик права: бібліографічний нарис та вибрані праці Валерія Петровича Капелюшного (до 60-річчя від дня народження). Наукове видання. К.: Інтерсервіс, 2023. С. 127–128. 0,2 д.а. 5. Оточення армій південно-західного та південного фронтів в «Уманському котлі» влітку 1941 року у світлі публічної історії. «Проблеми історичної регіоналістики та мікроісторії: Збірник тез Всеукраїнської наукової конференції з нагоди 165-ї річниці від дня народження Миколи Левитського, 16–17 травня 2024 року. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2024. С. 12–16. 0,2 д.а. 6. Дослідження громадсько-політичного руху Наддніпрянської України останньої третини ХІХ – початку ХХ століття у персоналістському вимірі. Між Бугом і Дніпром Науково-краєзнавчий вісник Центральної України. Вип. 19. Кропивницький, 2024. С. 11–21. 0,5 д.а. 7. Голод 1921–1923 років у Центральній Україні / Упор. Т. Гончарова, Д. Кобзар, Л. Маренець, С.
--	--	--	--	--	--	--	---

							Юрченко, передм. О. Житков. Кропивницький: 2024. 324 с. 38. п. 19. 1. Член Міждисциплінарного наукового центру прикладних досліджень. МНЦПД (Interdisciplinary Scientific Center Applied Research – ISCAR). 2. Член ГО «Центральноукраїнське історичне товариство». 3. Член Всеукраїнської асоціації істориків-аграрників. 4. Член Методичної ради Державного архіву Кіровоградської області. 5. Член «Наукового центру регіональних та мікроісторичних студій» ЦДУ імені В.Винниченка.
101907	Харченко Юлія Володимирівна	завідувач кафедри, професор, Основне місце роботи	Факультет психології та історії	Диплом спеціаліста, Кіровоградський державний педагогічний інститут імені В. К. Винниченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: Англійська та німецька мови, Диплом доктора наук ДД 005756, виданий 01.07.2016, Диплом кандидата наук ДК 050329, виданий 28.04.2009, Атестат доцента 12ДЦ 029985, виданий 19.01.2012, Атестат професора АП 002981, виданий 29.06.2021	18	ОК 2. Філософія та методологія науки	Диплом спеціаліста: № ЛГ 001683 від 17.06.1994. Кіровоградський державний педагогічний інститут ім. В. Винниченка. Спеціальність: Англійська та німецька мови. Кваліфікація: Вчитель іноземних мов. Публікації: 1. Lyubov Drotynko, Julia Kharchenko, Sergej Kharchenko and Oleg Kolomiets 2021 Features of functional dependence of random phenomena and values in social being in conditions of its unstability (the environmental position) E3S Web of Conferences 244, 11048 (2021) DOI: https://doi.org/10.1051/e3sconf/202124411048 (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection); 2. Julia Kharchenko, Sergej Kharchenko, Olena Sidorkina, Alla Fabrika and Oleg Rusul 2021 Sustainability of social being as an effect of transforming non-random events into constructive energy (synergetic and transcendent approaches) E3S Web

Conferences Volume 258, 07049 (2021) DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125807049> (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection).

3. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej. Key determinants of global legal institutions (philosophical aspect) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. I (35). К.: НАУ, 2022. – С.25-30. / DOI: <https://doi.org/10.18372/2412-2157.35.16533> (публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України);

4. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej. Spiritual virtuum: the interaction of the finite and the infinite // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. II (36). К.: НАУ, 2022. – С.30-36. DOI: <https://doi.org/10.18372/2412-2157.36.16967>(публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України);

5. Zhytnik, T., Khvist, V., Bilan, S., & Kharchenko, J. (2022). The problem of art culture and art school in the concern of the events in Ukraine in early 2022: El problema de la cultura artística y la escuela de arte en relación con los acontecimientos de Ucrania a principios de 2022. Cuestiones Políticas, 40 (75), 370-384. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.24> (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз,

							рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection). 6. Kharchenko, J., Kharchenko, S., Klochek, L., Kluenko, E., & Rusul, O. (2022). La convergencia de la tecnología y la innovación en el espacio complejo moderno. Revista De La Universidad Del Zulia, 14(39), 457-473. https://doi.org/10.46925/rdluz.39.26 (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection). 7. Kharchenko Julia. Identity in the "post- globalization" of the new society as "homo spiritus in universum concentus": epistemological and ontological approaches // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. 1 (37). – К.: НАУ, 2023. – С 16- 21. DOI: https://doi.org/10.18372/2412-2157.37.17567(публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України); 8. Valentyna Voronkova, Vitalina Nikitenko, Roman Oleksenko, Regina Andriukaitiene, Julia Kharchenko, Eduard Kliuienko (2023). Digital Technology Evolution of the Industrial Revolution From 4G to 5G in the Context of the Challenges of Digital Globalization. TEM Journal. Volume 12, Issue 2, pages 732-742. (ISSN 2217-8309) DOI: 10.18421/TEM122-17 https://www.temjournal.com/content/122/TEMJournalMay2023_732_742.pdf (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз,
--	--	--	--	--	--	--	---

							рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection). 9. Kikinezhdi, O., Vasylykevych, Y., Ryk, M., Hovorun, T., Bilan, L., & Kharchenko, J. (2023). Psicología política de los líderes transformadores en las escuelas del siglo XXI: Political psychology of transformational leaders in 21st century schools. Cuestiones Políticas, 41(78), 564- 580. https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.39 DOI: https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.39 https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/40687(наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection). 10. Kharchenko Julia. "Virtuum" as an innovative sphere in the "digital civilisation" (philosophical epistemological and ontological aspects) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. 2 (38). – К.: НАУ, 2023. – С 18- 23. DOI: https://doi.org/10.18372/2412-2157.2.18105 (публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України); 11. Kharchenko Julia, Kvasha Alex. Principles of interaction in the topology of antinomies (ontological deconstruction of the social matrix) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. 1 (39). – К.: НАУ, 2024. – С. 16- 23. DOI: https://doi.org/10.18372/2412-2157.39.18427(публіка ція у наукових виданнях, включених
--	--	--	--	--	--	--	--

						до переліку наукових фахових видань України); 12. Oleksandr Balanutsa, Tetiana Bohdanova, Olena Kravchenko, Roman Oleksenko, Ulyana Khanas, Marysya Tomashevskya, Oleh Arbaiter, Larysa Filoretova, Julia Kharchenko. (2024) Philosophical Models for Understanding International Relations in Today's Chaotic World. Pakistan Journal of Life and Social Sciences. (2024), 22(2): 75-84 // https://www.pjlss.edu.pk/pdf_files/2024_2/75-84.pdf 13. Kharchenko, J., Kharchenko, S., Kliuienko, E., Zhytkov, O., & Rusul, O. (2025). Resiliencia comunitaria y conocimiento situado. Estrategias educativas para la transición socioecológica en el siglo XXI. Interacción Y Perspectiva, 15(3), 928-942. https://doi.org/10.5281/zenodo.16916089 (Web of Science, Core Collection). Стажування: 1. Сертифікат про міжнародне стажування (підвищення кваліфікації) № 08/04/2021 від 12.04.2021 р. обсягом 180 годин на тему «Інновації в освіті. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін» м. Катовіце (Республіка Польща) з 21 грудня 2020 року по 12 квітня 2021 року. Звіт затверджений ректором ЦДПУ Наказ № 103-ун від 13.07.2021 року; 2. Сертифікат № 1-23 від 03 лютого 2023 року про підвищення кваліфікації. Тема підвищення кваліфікації: Філософія науки та пост сучасна філософія у соціокультурному, соціополітичному, цивілізаційному, етичному вимірах: рух епістемології до «постглобальності». Обсяг підвищення кваліфікації: 6 кредитів ЕКТС (180
--	--	--	--	--	--	--

							годин). Термін підвищення кваліфікації: 3 05 грудня 2022 року по 27 січня 2023 року. Місце підвищення кваліфікації: Льотна академія Національного авіаційного університету. Звіт про підвищення кваліфікації (стажування) затверджено наказом ЦДУ ім. В. Винниченка №57-ун від 29 березня 2023 року. Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях: Голова неприбуткової громадської організації «Центр аналізу складних процесів та пошуку оптимальних рішень». Відповідає підпунктам п. 38 Ліцензійних умов: 38.1. 1. Kharchenko Y.V. Timeless and extra-space essence of the universal integrity: topological trivergence of the spiritual, material and virtual worlds // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. II (32). К.: НАУ, 2020. – С. 19-23. DOI: https://doi.org/10.18372/2412-2157.32.15099 (публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України); 2. Stezhko Zoya Vasylivna, Kharchenko Julia Volodymyrivna, Shalimova Nataliia Stanislavivna (2020) Georg Hegel's "philosophy of science" as a methodology for researching socio-historical processes // Наукове пізнання: методологія та технологія 1(45) 2020 UDC 167.7:168.3 DOI https://doi.org/10.24195/sk1561-1264/2020-1-19 (публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України); 3. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej,
--	--	--	--	--	--	--	--

approaches) E3S Web Conferences Volume 258, 07049 (2021) DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125807049> (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection).

7. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej. Reasons for bifurcation of the legal discourse basis (synergetic and philosophical-linguistic approaches) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. I (33). К.: НАУ, 2021. – С.38-42. DOI: <https://doi.org/10.18372/2412-2157.33.15639> (публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України);

8. Kharchenko Julia. Society management as a topological diversity // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. II (34). К.: НАУ, 2021. – С.23-27. DOI: <https://doi.org/10.18372/2412-2157.34.16309> (публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України);

9. Kharchenko Julia, Kharchenko Sergej. Key determinants of global legal institutions (philosophical aspect) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. I (35). К.: НАУ, 2022. – С.25-30. / DOI: <https://doi.org/10.18372/2412-2157.35.16533> (публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань

							України); 10. Zhytnik, T., Khvist, V., Bilan, S., & Kharchenko, J. (2022). The problem of art culture and art school in the concern of the events in Ukraine in early 2022: El problema de la cultura artística y la escuela de arte en relación con los acontecimientos de Ucrania a principios de 2022. Cuestiones Políticas, 40 (75), 370-384. https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.24 (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection). 11. Kharchenko, J., Kharchenko, S., Klochek, L., Kluenko, E., & Rusul, O. (2022). La convergencia de la tecnología y la innovación en el espacio complejo moderno. Revista De La Universidad Del Zulia, 14(39), 457-473. https://doi.org/10.46925/rdluz.39.26 (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection). 12. Valentyna Voronkova, Vitalina Nikitenko, Roman Oleksenko, Regina Andriukaitiene, Julia Kharchenko, Eduard Kliuienko (2023). Digital Technology Evolution of the Industrial Revolution From 4G to 5G in the Context of the Challenges of Digital Globalization. TEM Journal. Volume 12, Issue 2, pages 732-742. (ISSN 2217-8309) DOI: 10.18421/TEM122-17 https://www.temjournal.com/ https://www.temjournal.com/content/122/TEMJournalMay2023_732_742.pdf (наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus
--	--	--	--	--	--	--	--

							або Web of Science Core Collection). 16. Kikinezhdi, O., Vasylykevych, Y., Ryk, M., Hovorun, T., Bilan, L., & Kharchenko, J. (2023). Psicología política de los líderes transformadores en las escuelas del siglo XXI: Political psychology of transformational leaders in 21st century schools. Cuestiones Políticas, 41(78), 564-580. https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.39DOI: https://doi.org/10.46398/cuestpol.4178.39 https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/40687(наукова публікація у періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection). 17. Kharchenko Julia. "Virtuum" as an innovative sphere in the "digital civilisation" (philosophicalepistemological and ontological aspects) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. 2 (38). – К.: НАУ, 2023. – С 18-23. DOI: https://doi.org/10.18372/2412-2157.2.18105 (публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України); 18. Kharchenko Julia, Kvasha Alex. Principles of interaction in the topology of antinomies (ontological deconstruction of the social matrix) // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. 1 (39). – К.: НАУ, 2024. – С. 16-23. DOI: https://doi.org/10.18372/2412-2157.39.18427(публікація у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України);
--	--	--	--	--	--	--	--

							19. Oleksandr Balanutsa, Tetiana Bohdanova, Olena Kravchenko, Roman Oleksenko, Ulyana Khanas, Marysya Tomashevskya, Oleh Arbaiter, Larysa Filoretova, Julia Kharchenko. (2024) Philosophical Models for Understanding International Relations in Today's Chaotic World. Pakistan Journal of Life and Social Sciences. (2024), 22(2): 75-84 // https://www.pjlss.edu.pk/pdf_files/2024_2/75-84.pdf 20. Kharchenko J., Kharchenko S. Universal law world-panorama as an image of the future. Вісник Київського авіаційного інституту. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – Вип. 1 (41). – К.: НАУ, 2025. – с. 17-23. 38.3. 1.Лариса Абизова, Юлія Харченко, Олена Каранфілова. «Anthropological measurements dimensions of the information era» / MODERN TECHNOLOGIES FOR SOLVING ACTUAL SOCIETY'S PROBLEMS /Monograph/ Edited by Oleksandr Nestorenko and Iryna Ostopolets – Publishing House of University of Technology, Katowice, 2022. P. 363-369. (448 p.) https://cutt.ly/iNlW3oS 2. Kharchenko J., Kharchenko S. Innovative processes in the reality of virtuum: ontological aspect // "Professional training of future specialists amidst modern realities" // http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/560 // Профессиональная подготовка будущих специалистов в современных реалиях: Научная монография. Т. 2. Рига, Латвия: «Baltija Publishing», 2025. – 660 с. // DOI https://doi.org/10.30525/978-9934-26-522-8-50 38.4. 1. Методичні рекомендації з
--	--	--	--	--	--	--	---

							дисципліни «Філософія та методологія науки» – Кропивницький, 2025. –25 с. Затверджено до друку методичною радою Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 4 від 28 березня 2025 року). 2. Методичні рекомендації з Філософії віртуального світу. – Кропивницький: 2025 – 16 с. Затверджено до друку методичною радою Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 4 від 28 березня 2025 року). 3. Методичні рекомендації і завдання до виконання контрольної роботи з логіки. – Кропивницький: 2025 – 22 с. Затверджено до друку методичною радою Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 4 від 28 березня 2025 року). 4. Методичні рекомендації і завдання до виконання контрольної роботи з політології. – Кропивницький: 2025 – 16 с. Затверджено до друку методичною радою Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 4 від 28 березня 2025 року). 5. Методичні рекомендації і завдання до виконання контрольної роботи з філософії. – Кропивницький: 2025 – 33 с. Затверджено до друку методичною радою Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира
--	--	--	--	--	--	--	--

							Винниченка (протокол № 4 від 28 березня 2025 року). 38.8. Член редакційної колегії: 1. Збірника наукових праць «Софія Прима: діалог вічного повернення. Міжнародний гуманітарний журнал» (м. Київ); 2. Вісника Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць (м. Київ). 38.9. Член експертної ради з питань проведення експертизи дисертаційних робіт МОН України з суспільних наук з 2024 року. 38.13. Дисципліни: Філософія наукового пізнання (другий (магістрський) рівень вищої освіти) - 50 аудиторних годин на навчальний рік, Філософія права (другий (магістрський) рівень вищої освіти) - 50 аудиторних годин на навчальний рік. 38.15. Голова журі секції «Філософія» МАН, керівництво науковою роботою студента: Аліна Курій - Переможець II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту НДР МАН України в 2025 р. https://portal.prolisok.org/ntu.html; Керівництво науковою роботою студента Аліна Курій - Переможець III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково- дослідницьких робіт учнів-членів МАН України у 2025 році https://portal.prolisok.org/man_cnl.html 38.19. діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях: Голова неприбуткової громадської організації «Центр аналізу складних процесів та пошуку оптимальних рішень». https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company
--	--	--	--	--	--	--	---

							_details/42250969/ 38.20. Кіровоградський колегіум (м. Кропивницький, стаж роботи 8 років).
61333	Ковальков Олександр Леонідович	доцент, Основне місце роботи	Факультет психології та історії	Диплом спеціаліста, Кіровоградськ ий державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 030301 Історія та народознавств о, Диплом доктора наук ДД 013372, виданий 26.06.2024, Диплом кандидата наук ДК 058962, виданий 27.05.2009, Атестат доцента 12ДЦ 040245, виданий 31.10.2014	24	ОК 3. Організація наукового історичного дослідження	Диплом спеціаліста: Кіровоградський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка; кваліфікація: вчитель історії та народознавства КС №13417130 від 16 червня 2000 р. Диплом доктора історичних наук за спеціальністю «Всесвітня історія»: ДД №013372 від 26 червня 2024 р. Атестат доцента кафедри всесвітньої історії 12ДЦ №040245 від 31 жовтня 2014 р. Публікації: 1. Ковальков О. Мікроісторія в системі «нової історичної науки»: історія, теорія та історіографічна практика. Історія & Археологія. 2024. Вип. 1. С. 41–48. 2. Ковальков О. Афганська війна (1979–1989 рр.) у радянському художньому кінематографі в контексті «візуальної історії». Історія та археологія. 2024. Вип. 2. С. 42–58. 3. Ковальков О. Л. Рецензія на: Спадщина. Miras. The Heritage. / автори- упорядники: Олексій Савченко, Тетяна Савченко. Київ: Фенікс, 2024. 256 с. (Рецензія). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 35 (74). №3. 2024. С. 215–218. 4. Житков О. А., Ковальков О. Л., Чуйко К. В. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2023. Р. 99 – 109 . 5. Ковальков О. Л.

							Рецензія на: Збірник документів з історії американсько-афганських відносин (Foreign Relations of the United States, 1977–1980. Volume XII. Afghanistan / Editor David Zierler / Gen. Editor A.M. Howard. United States Government Publishing Office Washington, 2018. 909 p.). Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. 2021. №2. С. 160–163. 6. Ковальков О. Л. Політика СРСР в Афганістані (1980–1989 pp.): військово-політичний та ідеологічний аспекти. Сходознавство. 2021. №87. С. 143–177. 7. Ковальков О., Городня Н. Ставлення населення УРСР до введення радянських військ в Афганістан. Український історичний журнал. 2021. №4. С. 80–91. 8. Ковальков О. Л. СРСР в Афганістані (1978–1991 pp.): остання спроба експорту соціалізму: монографія / О. Л. Ковальков. Харків: Мачулін, 2021. 614 с. Стажування/підвищення кваліфікації: 1. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Центр українсько-європейського наукового співробітництва. Тема стажування «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни». Навчальне навантаження: 180 годин – 6 кредитів ЄКТС. Термін навчання – 27.06.2022 – 07.08.2022 р. 2. Захист дисертації на здобуття наукового ступеню доктора історичних наук Спеціалізована Вчена рада Д 26.001.01 Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Дата захисту: 22 квітня 2024 р. Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних
--	--	--	--	--	--	--	--

							та/або громадських об'єднаннях: 1. Міждисциплінарний науковий центр прикладних досліджень – МНЦПД (Interdisciplinary Scientific Center Applied Research – ISCAR) Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира Винниченка; 2. Науковий центр регіональних та мікроісторичних студій Центральноукраїнсько го державного університету імені Володимира Винниченка; 3. Центральноукраїнське історичне товариство. Відповідає підпунктам п. 38 Ліцензійних умов: 38. п. 1. 1. Ковальков О. Л. Висвітлення воєнних дій СРСР у Демократичній республіці Афганістан у радянській науковій, науково-популярній літературі та публіцистиці. Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. 2020. №2. С. 92–112. 2. Ковальков О. Л. Політика СРСР в Афганістані (1980–1989 рр.): військово-політичний та ідеологічний аспекти. Сходознавство. 2021. №87. С. 143–177. (Scopus). 3. Ковальков О., Городня Н. Ставлення населення УРСР до введення радянських військ в Афганістан. Український історичний журнал. 2021. №4. С. 80–91. (WoS) 4. Ковальков О. Л. Позиція радянського керівництва щодо «афганського питання» напередодні та після виведення радянських військ із Афганістану (1985–1991 рр.). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 32 (71). №2. 2021. С. 118–125. 5. Ковальков О. Л. Військово-технічна підтримка Республіки
--	--	--	--	--	--	--	---

							Афганістан з боку СРСР у 1989–1991 рр. Сторінки історії: Збірник наукових праць. Вип. 53. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2021. С. 339–355. (WoS) 6. Ковальков О. Л. Підготовка афганських студентів у навчальних закладах Української РСР у 1980-х рр. (на прикладі м. Кіровограда). Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. 2021. №1. С. 87–97. 10. Ковальков О. Санкції США проти СРСР у зв'язку із радянською агресією в Афганістан (1980–1988). Американська історія і політика: науковий журнал. 2021. №11. С. 78–88. 7. Ковальков О. Л. Збірник документів з історії американсько-афганських відносин (Foreign Relations of the United States, 1977–1980. Volume XII. Afghanistan / Editor David Zierler / Gen. Editor A.M. Howard. United States Government Publishing Office Washington, 2018. 909 p.). Вісник Черкаського університету. Серія: Історичні науки. 2021. №2. С. 160–163. 8. Ковальков О. Л. Радянська агресія в Афганістані (1979–1989 рр.) і американсько-пакистанські відносини. Проблеми всесвітньої історії. 2022. №2 (18). С. 128–143. 9. Ковальков О. Мікроісторія в системі «нової історичної науки»: історія, теорія та історіографічна практика. Історія & Археологія. 2024. Вип. 1. С. 41–48. 10. Ковальков О. Афганська війна (1979–1989 рр.) у радянському художньому кінематографі в контексті «візуальної історії». Історія та археологія. 2024. Вип. 2. С. 42–58. 11. Ковальков О. Л. Спадщина. Miras. The
--	--	--	--	--	--	--	--

						Heritage. / автори-упорядники: Олексій Савченко, Тетяна Савченко. Київ: Фенікс, 2024. 256 с. (Рецензія). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Історичні науки. Том 35 (74). №3. 2024. С. 215–218. 12. Ковальков О., Куценко О. Афганська війна СРСР (1979–1989) на сторінках періодичних видань Організації Українських Націоналістів (Революційної). Сторінки історії: Збірник наукових праць. Вип. 59. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2025. С. 241–262. (WoS) 13. Ковальков О., Савченко О. Політика СРСР на деколонізованому Сході в 1960–1980-х рр.: неоколоніалізм, теорія «соціалістичної орієнтації» чи постколоніальний підхід? Історія & Археологія. 2025. Вип. 1. С. 255–273. 38. п. 3. 1. Ковальков О. Л. СРСР в Афганістані (1978–1991 рр.): остання спроба експорту соціалізму: монографія. Харків: Мачулін, 2021. 614 с. 2. Житков О. А., Ковальков О. Л., Чуйко К. В. Інноваційні підходи до викладання фахових дисциплін освітньо-наукової програми «Історія та археологія» в умовах військового стану. Topical aspects of social science disciplines and innovative methods and technologies of their learning and teaching: scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing». 2023. С. 99–121. 38. п. 4. 1. Країни Азії та Африки (XX – поч. XXI ст.): Біографічний довідник / Упор. О. Ковальков. Харків: Озеров Г. В., 2022. 599 с. 2. Ковальков О. Організація наукового історичного
--	--	--	--	--	--	--

							дослідження: навчально-методичний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 032 «Історія та археологія». Кропивницький: ФОП Піскова М. А., 2025. 102 с. 3. Ковальков О. Методичні рекомендації для написання курсових і кваліфікаційних робіт: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Середня освіта. Історія». Кропивницький: ФОП Піскова М. А., 2025. 92 с. 38. п. 5. Захист дисертації на здобуття наукового ступеню доктора історичних наук 22 квітня 2024 р. у спеціалізованій вченій раді Д 26.001.20 Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Тема докторської дисертації: «Політика СРСР щодо Афганістану (1978–1991 рр.)». Диплом доктора історичних наук ДД 013372 від 26. 06. 2024. Спеціальність 07.00.02 – всесвітня історія. 38. п. 8. Головний редактор наукового фахового видання «Історія & Археологія»; На підставі Наказу Міністерства освіти та науки України № 920 від 26. 06. 2024 р. (додаток 6) журнал включено до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б». Сайт видання: https://journals.cusu.in.ua/index.php/history/home 38. п. 12. 1. Ковальков О. Л. Радянські військові радники в Республіці Афганістан в 1989–1991 рр. Україна в сучасному світі: Матеріали Міжнародної наукової конференції. Суми, 18–19 червня 2020 р. Суми, 2020. С. 31–34. 2. Ковальков О. Л.
--	--	--	--	--	--	--	--

							Поставки озброєння Радянським Союзом до Афганістану в 1989–1991 рр. International scientific conference "History, political sciences, philosophy and sociology: European development direction": conference proceedings. Riga, July 16–17, 2021. Riga, 2021. Р. 28–32. 3. Ковальков О. Л. Радянська військова присутність у Демократичній республіці Афганістан у квітні–грудні 1979 р. Актуальні питання суспільних наук: наукові дискусії: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 20–21 серпня 2021 р. Київ, 2021. С. 14–18. 4. Ковальков О. Л. Радянська агресія в Афганістан (1979–1989) і утворення Талібану. XXIV Сходознавчі читання А. Кримського: матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 30-річчю Інституту сходознавства імені А. Ю. Кримського НАН України, 21 грудня 2021 р. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 157–161. 5 Ковальков О. Амін, Хафізулла. Світова історія XX–XXI століть. Енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 1. А–К / за ред. Ігора Підкови і Романа Шуста. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 55. 6. Ковальков О., Несук М. Афганістан. Світова історія XX–XXI століть. Енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 1. А–К / за ред. Ігора Підкови і Романа Шуста. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 86–90. 7. Ковальков О. Ахмад Шах Масуд. Афганістан. Світова історія XX–XXI століть. Енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 1. А–К / за ред. Ігора Підкови і Романа
--	--	--	--	--	--	--	--

							Шуста. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 92–93. 8. Ковальков О. Кармаль, Бабрак. Світова історія XX–XXI століть. Енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 1. А–К / за ред. Ігора Підкови і Романа Шуста. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 573–574. 9. Ковальков О. Раббані, Бурхануддин. Світова історія XX–XXI століть. Енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 2. Л–Я / за ред. Ігора Підкови і Романа Шуста. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 492. 10. Ковальков О. Таракі, Нур Мухаммад. Світова історія XX–XXI століть. Енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 2. Л–Я / за ред. Ігора Підкови і Романа Шуста. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 305. 11. Ковальков О. Хекматіяр, Гульбеддин. Світова історія XX–XXI століть. Енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 2. Л–Я / за ред. Ігора Підкови і Романа Шуста. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 633. 12. Ковальков О. «Шторм-333», Операція, 1979. Світова історія XX–XXI століть. Енциклопедичний словник. У 2 т. Т. 2. Л–Я / за ред. Ігора Підкови і Романа Шуста. 4-те вид., доопрац. і допов. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. С. 633. С. 710–711. 13. Ковальков О. Л. Використання закордонних наукових інформаційних ресурсів та електронних архівів при підготовці дисертаційних досліджень з історії у сучасних умовах війни. Третій рівень
--	--	--	--	--	--	--	--

							освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни: матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 27 червня – 7 серпня 2022. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 162–165. 14. Ковальков О. Л. Мікроісторія в системі « нової історичної науки ». « Проблеми історичної регіоналістики та мікроісторії: Збірник тез Всеукраїнської наукової конференції з нагоди 175-ї річниці від дня народження Павла Рябкова та 65-ї річниці від дня народження Сергія Шевченка, м. Кропивницький, 18–19 жовтня 2023 року. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. С. 10–12. 15. Ковальков О. Л. Афганська війна СРСР (1979–1989) на сторінках журналу «Визвольний шлях». XXVI Сходознавчі читання А. Кримського: матеріали міжнародної наукової конференції, 30 листопада 2023 р. Київ: Львів – Торунь: Liha-Press, 2023. С. 383–386. 16. Ковальков О. Мемуари пакистанського генерала як джерело вивчення співпраці спецслужб США і Пакистану під час радянсько-афганської війни (1980–1989 рр.). Матеріали міжнародної наукової конференції «США; політика, суспільство, культура – 2024». Київ, 29 лютого 2024 року. За ред. проф. Н. Городньої. Київ: Київський Національний університет імені Тараса Шевченка, 2024. С. 61–64. 17. Ковальков О. Афганська війна СРСР (1979–1989) на сторінках газети «Шлях Перемоги». Дванадцяті Богданівські читання:
--	--	--	--	--	--	--	---

							Матеріали Всеукраїнської наукової конференції: збірник наукових праць / редкол.: Ю. Присяжнюк (гол. ред.) [та ін.]. Черкаси: Вид. Ю. Чабаненко, 2024. С. 72–76. 18. Ковальков О. По «цей бік річки»: операції моджахедів на радянській території під час Афганської війни СРСР (1979–1989). «Проблеми історичної регіоналістики та мікроісторії: Збірник тез Всеукраїнської наукової конференції з нагоди 170-ї річниці від Дня народження Володимира Ястребова. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2025. С. 69–71. 38. п. 15. 1. Член журі Обласного етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії (щороку). 2. Член журі Обласного етапу Всеукраїнського етапі конкурсу-захисту науково- дослідницьких робіт учнів-членів МАН України, секції «Всесвітня історія», «Історія України», «Археологія і Етнологія» (щороку). 3. Наукове керівництво науково- дослідницькими роботами учнів-членів МАН України в секціях «Всесвітня історія», «Кримськотатарська гуманітаристика», які були переможцями на обласному й Всеукраїнському етапі конкурсу-захисту (щороку). 2025 р.: Кошовий Кирило, III місце на Всеукраїнському етапі конкурсу-захисту науково- дослідницьких робіт учнів-членів МАН України, секція «Всесвітня історія». Луценко Аріна, III місце на Всеукраїнському етапі конкурсу-захисту науково- дослідницьких робіт учнів-членів МАН України, секція «Кримськотатарська гуманітаристика». 38. п. 19. Член Наукового
--	--	--	--	--	--	--	--

							центру регіональних та мікроісторичних студій.
208254	Фока Марія Володимирівна	професор, Основне місце роботи	Факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій	Диплом бакалавра, Чорноморський державний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2011, спеціальність: 030508 Філологія, Диплом спеціаліста, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література, Диплом магістра, Чорноморський державний університет імені Петра Могили, рік закінчення: 2011, спеціальність: 030502 Мова та література (англійська), Диплом магістра, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, рік закінчення: 2006, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Українська мова та література, Диплом доктора наук ДД 009217, виданий 26.02.2020, Диплом кандидата наук ДК 060069, виданий 26.05.2010, Атестат доцента АД	16	ОК 1. Академічна англійська мова	Диплом магістра МК № 41716117 від 30 червня 2011 р. Чорноморський державний університет імені Петра Могили, спеціальність: Мова та література (англійська); кваліфікація: магістр з філології, викладач англійської і французької мов та зарубіжної літератури в навчальних закладах I-IV рівнів акредитації. Публікації: 1. Klochek H., Foka M. The Interaction of Receptive Poetics and Psycholinguistics: On the Way to the Synergetic Effect. <i>Pertanika Journal of Social Science and Humanities</i>. 2022. Volume 30, Issue 3. Pp. 1095–1108. (Scopus та Web of Science) https://doi.org/10.47836/pjssh.30.3.09 2. Фока М. Підтекстові смисли в оповіданні Е. Хемінгуея «Канарка для дочки»: спроба декодування. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія : Філологія. <i>Журналістика</i>. 2022. Том 33 (72). № 3. С. 303–307. Фахове видання https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.3/50 3. Klochek H., Foka M. Slow Reading s a Method for Revealing Implicit Meanings in the Literary Work: E. Hemingway's Short Story "Cat in the Rain". <i>Alfred Nobel University Jiurnal. Philology</i>. 2023. № 2 (26/1). Pp. 77–88. (Scopus) DOI: 10.32342/2523-4463-2023-2-26/1-6 4. Khomenko T., Tokaryeva T., Habelko O., Foka M., Taranukha T. Interpretation of meanings of the world view by representatives of different cultures from the standpoint of psycholinguistics. <i>Interacción y Perspectiva</i>. 2024. Vol.14. No.3. p 839-854. (WoS) DOI: 10.5281/zenodo.112057

				000677, виданий 29.01.2018		30 5 Фока М. Архетипні ознаки поезики Марії Матіос (на матеріалі повісті «Армагедон уже відбувся»). Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2024. Випуск 3 (210). С. 299–304. Фахове видання https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-210-43 6. Shandruk, S., Foka, M., Habelko, O. Lysenko, L. Arkushyna, Y. Philosophical background of experimental pedagogy (based on E. Meumann's concepts). Scientific Herald of Uzhhorod University. Series Physics. 2024, (55), стр. 2655–2662 (DOI: 10.54919/physics/55.2024.265da5) https://physics.uz.ua/en/journals/issue-55-2024/philosophical-background-of-experimental-pedagogy-based-on-e-meumann-s-concepts Підвищення кваліфікації: 1. “Сучасні технології викладання філологічних дисциплін у закладах вищої освіти”, Житомирський державний університет імені Івана Франка, з 15 травня 2025 р. до 25 червня 2025 р. 6 кредитів ЄКТС (180 годин) 2. Міжнародне науково-педагогічне стажування «Ways to prevent professional burnout in teachers of philological disciplines» («Шляхи запобігання професійному вигоранню у викладачів філологічних дисциплін»), 23 червня – 3 серпня 2025 року, м. Рига, Латвійська Республіка, 6 кредитів ЄКТС (180 годин) (Сертифікат про стажування №FSI-230605-ISMA від 03.08.2025, ISMA University of Applied Sciences (м. Рига, Латвійська Республіка) 3. Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації «Роль
--	--	--	--	----------------------------------	--	--

							соціального та емоційного інтелекту як найважливіших soft-skills XXI століття в освітньому процесі» 6 березня – 16 квітня 2023 року 4 Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації. Свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV-311066-PSI від 11.12.2022. Тема: «Проектування та реалізація освітніх програм за спеціальністю 014 «Середня освіта»». 6 кредитів ЕКТС (180 годин). Діяльність за спеціальністю у формі участі у професійних та/або громадських об'єднаннях: Членкиня громадської організації «Асоціація викладачів англійської мови «ТІСОЛ-Україна» (Свідоцтво №24/51432). Відповідає підпунктам п. 38 Ліцензійних умов: 1) 38.1 наявність не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection; 1. Klochek H., Foka M. The Interaction of Receptive Poetics and Psycholinguistics: On the Way to the Synergetic Effect. Pertanika Journal of Social Science and Humanities. 2022. Volume 30, Issue 3. Pp. 1095–1108. (Scopus та Web of Science) https://doi.org/10.47836/pjssh.30.3.09 2. Фока М. Підтекстові смисли в оповіданні Е. Хемінгуея «Канарка для дочки»: спроба декодування. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика. 2022. Том 33 (72). № 3. С. 303–307. Фахове видання 3. Klochek H., Foka M. Slow Reading s a Method for Revealing
--	--	--	--	--	--	--	---

Implicit Meanings in the Literary Work: E. Hemingway's Short Story "Cat in the Rain". Alfred Nobel University Journal. Philology. 2023. № 2 (26/1). Pp. 77–88. (Scopus) DOI: 10.32342/2523-4463-2023-2-26/1-6

4. Khomenko T., Tokaryeva T., Habelko O., Foka M., Taranukha T. Interpretation of meanings of the world view by representatives of different cultures from the standpoint of psycholinguistics. Interacción y Perspectiva. 2024. Vol.14. No.3. p 839-854. (WoS)

5. Фока М. Архетипні ознаки поезії Марії Матіос (на матеріалі повісті «Армагедон уже відбувся»). Наукові записки. Серія: Філологічні науки. 2024. Випуск 3 (210). С. 299–304. Фахове видання <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-210-43>

6. Shandruk, S., Foka, M., Habelko, O. Lysenko, L. Arkushyna, Y. Philosophical background of experimental pedagogy (based on E. Meumann's concepts). Scientific Herald of Uzhhorod University. Series Physics. 2024, (55), стр. 2655–2662 (DOI: 10.54919/physics/55.2024.265da5) <https://physics.uz.ua/en/journals/issue-55-2024/philosophical-background-of-experimental-pedagogy-based-on-e-meumann-s-concepts>

3) 38.8 виконання функцій наукового керівника наукової теми (проекту) НДР на тему «Сучасні засоби фахової підготовки вчителів іноземних мов і зарубіжної літератури у світлі Загальноєвропейських вимог ізіншомовної освіти» (Державний реєстраційний номер: 0122U200440)

4) 38.12 наявність апробаційних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п'яти публікацій

1. Фока М. TED

							Resources: involving into the process of English literature teaching at tertiary level. Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії : Збірник тез доповідей [Електронний ресурс] IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2021. С. 51–54. 2. Фока М. Кіноекранізація на заняттях англійської літератури. Іноземна мова у професійній підготовці спеціалістів: проблеми та стратегії : Збірник тез доповідей [Електронний ресурс] V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. С. 51–54. 3. Фока М. Емоційний підтекст хайку. Роль соціального та емоційного інтелекту як найважливіших soft-skills XXI століття в освітньому процесі : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 6 березня – 16 квітня 2023. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 418-421. 4. Фока М. В. Естетичні принципи поетики Мацуо Басьо. Збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції «Слово в сучасній науковій парадигмі: євроінтеграційний контекст» (24-25 листопада 2022 р.). Кропивницький, 2022. С. 13–15. 5. Фока М. Категорія емоційного підтексту в теорії літератури. Слово в сучасній науковій парадигмі: євроінтеграційний контекст : Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції (30 листопада 2023 р.). Кропивницький, 2023. С. 9–12. 6. Фока М. В. Освітня
--	--	--	--	--	--	--	--

							платформа ted у процесі викладання літератури: можливості та перспективи використання. Збірник тез XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «ови і світ: дослідження та викладання» (28-29 березня 2024 р.). Кропивницький, 2024. С. 125-128. 7. Фока М. Художня література як терапія професійного вигорання: освітній потенціал у межах викладання філологічних дисциплін. Ways to prevent professional burnout in teachers of philological disciplines: Proceedings of the scientific and pedagogical internship, June 23-August 3, 2025. Riga, 2025. С. 44-47. 5) 38.14 Керівництво студентом, який зайняв призове місце Керівництво роботою «Бути чи не бути...»: вимір сьогодення в позачасовому» студента Брички М. І призове місце у Всеукраїнському шекспірівському конкурсі імені Віталія Кейса (2023 р.) 6) 38.19 діяльність за спеціальністю у формі участі у громадському об'єднанні Членкиня громадської організації «Асоціація викладачів англійської мови «ТІСОЛ-Україна» (Свідоцтво №25/51432)
196337	Філоретова Лариса Мартіївна	доцент, Основне місце роботи	Факультет психології та історії	Диплом спеціаліста, Київський орден Леніна державний університет імені Т.Г. Шевченка, рік закінчення: 1983, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ДК 021354, виданий 10.12.2003, Аттестат доцента 02/ДЦ 013805, виданий 22.12.2006	40	ОК 8. Соціально-економічні студії історії України	Диплом спеціаліста ІВ-1 №144255 від 24 червня 1983 р. Київський державний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Історик», кваліфікація «Історик, викладач історії та суспільствознавства». Публікації: 1. Balanutsa, O., Bohdanova, T., Kravchenko, O., ... Filoretova, L., Kharchenko, J. Philosophical Models for Understanding International Relations in Today's Chaotic

							World. Pakistan Journal of Life and Social Sciences, 2024, 22(2), pp. 75–84. (Scopus).
							2. Makaruk, I., Klapcuk, V., Tokar, N., Filoretova, L. Agriculture of galicia in the second half of the 19th - first third of the 20th centuries: A passage from principle to practice». Danubius, 2021, 38, pp. 225–254. (Scopus).
							3. Vitalina Nikitenko, Valentyna Voronkova, Roman Oleksenko, Larysa Filoretova, Liudmyla Lanoviuk, Viktoriia Khvist. Perspectives of civilizational political development of world regions in the context of current challenges and opportunities» 41 (76), (JAN-MAR 2023) pp.274-291. (Web of Science).
							4. Filoretova, L., Babak, O., Tokar, N., Milova, T., & Troshkina, K. (2025). Discourses and ideas that underpinned the rule of law. A look from the history of political ideas in Ukraine in the 19th and 20th centuries. Interacción Y Perspectiva, 15(3), 1049-1059. https://doi.org/10.5281/zenodo.16916464 (Web of Science).
							5. Філоретова Л.М., Гладков О. Систематичний звіт постанов Єлисаветградського повітового земського зібрання як джерело дослідження історії Єлисаветградщини. Старожитності Лукомор'я, (1). – 2021 - С. 14-24.
							6. Філоретова Л., Безшкуренко А. Окремі аспекти будівництва ліній електричного трамваю у місті Єлисаветграді. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 51, 2022. С. 77-82.
							7.Філоретова Л.М., Безверха В.М. Історія спорудження та відкриття пам'ятника В.І.Григоровичу в Єлисаветграді. Історія і археологія. Вип. 2. 2024. С. 7-16. DOI: 10.32782/cusu-hist-2024-2-1.
							8. Філоретова Л.М., Безверха В.М.

							Історична пам'ять про В.І.Григоровича в газетній пресі та монументальному просторі Кропивницького. Історія та археологія. 2025-04-10 Journal article DOI: 10.32782/cusu-hist-2025-1-10 9. Філоретова Л.М. Міське населення Єлисаветградського та Олександрійського повітів Херсонської губернії у другій половині XIX ст. Історія та археологія. Випуск 2. 2025. С. 43-50. DOI https://doi.org/10.32782/cusu-hist-2025-2-5 Стажування: 1. Підвищення кваліфікації на кафедрі історії і культури України та спеціальних історичних дисциплін Університету Григорія Сковороди в Переяславі за програмою «Актуальні проблеми вітчизняної історії» (Термін проходження стажування: з 14 листопада 2022 р. по 23 грудня 2023 р. Довідка № 2516 від 23.12.2022 р. Навчальне навантаження становить 180 годин – 6 кредитів ЄКТС) 2. Національний університет «Запорізька політехніка». Строк підвищення кваліфікації: «6» березня 2024 року Обсяг: 0,5 кредити ECTS (15 навчальних/робочих годин) Сертифікат АР №2909/1069-24 3. ТОВ «Академія цифрового розвитку» Строк підвищення кваліфікації: «19» березня 2024 року - «01» травня 2024 року. Обсяг: 1 кредит ECTS (30 годин). Відповідає підпунктам п. 38 Ліцензійних умов: 38. п.1. 1. Balanutsa, O., Bohdanova, T., Kravchenko, O., ... Filoretova, L., Kharchenko, J. Philosophical Models for Understanding International Relations in Today's Chaotic World. Pakistan Journal of Life and
--	--	--	--	--	--	--	---

Social Sciences, 2024, 22(2), pp. 75–84. (Scopus).

2. Makaruk, I., Klapcuk, V., Tokar, N., Filoretova, L. Agriculture of Galicia in the second half of the 19th - first third of the 20th centuries: A passage from principle to practice». *Danubius*, 2021, 38, pp. 225–254. (Scopus).

3. Vitalina Nikitenko, Valentyna Voronkova, Roman Oleksenko, Larysa Filoretova, Liudmyla Lanoviuk, Viktoriia Khvist. Perspectives of civilizational political development of world regions in the context of current challenges and opportunities» 41 (76), (JAN-MAR 2023) pp.274-291. (Web of Science).

4. Filoretova, L., Babak, O., Tokar, N., Milova, T., & Troshkina, K. (2025). Discourses and ideas that underpinned the rule of law. A look from the history of political ideas in Ukraine in the 19th and 20th centuries. *Interacción Y Perspectiva*, 15(3), 1049-1059. <https://doi.org/10.5281/zenodo.16916464> (Web of Science).

5. Філоретова Л.М., Гладков О. Систематичний звіт постанов Єлисаветградського повітового земського зібрання як джерело дослідження історії Єлисаветградщини. *Старожитності Лукомор'я*, (1). – 2021 - С. 14-24. DOI: <https://doi.org/10.33782/2708-4116.2021.1.44>

6. Філоретова Л., Безшкуренко А. Окремі аспекти будівництва ліній електричного трамваю у місті Єлисаветграді. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 51, 2022. С. 77-82.

7. Філоретова Л.М., Безверха В.М. Історія спорудження та відкриття пам'ятника В.І.Григоровичу в Єлисаветграді. *Історія і археологія*. 2024. С. 7-16. DOI: 10.32782/cusu-hist-2024-2-1

8. Філоретова Л.М.,

							во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. С. 110-113. 5. Філоретова Л. М., Гладков О. В. Дослідження проблем селянського самоврядування в пореформений період у Наддніпрянській Україні. Міжнародна конференція "The 1 st International scientific and practical conference "World science: problems, prospets, and innovations". (October 1-3, 2020). – Канада, Торонто, 2020. Р. 619-625. 38.п. 14. Переможець II етапу Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності "Історія та археологія", (7–9 квітня 2020 р., м. Кропивницький) та стипендіат конкурсу Завтра.UA Пахолівський Віталій Юрійович. 38.п. 15. Член журі та оргкомітету Всеукраїнської учнівської олімпіади з історії та обласного етапу захисту наукових робіт учнів-членів МАН 38.п. 19. Член наукового центру регіональних та мікроісторичних студій ЦДУ імені В. Винниченка.
548155	Полідович Юрій Богданович	доцент, Сумісництво	Факультет психології та історії	Диплом спеціаліста, Донецький державний університет, рік закінчення: 1985, спеціальність: Історія, Диплом кандидата наук ДК 012975, виданий 09.01.2002	о	ОК 6. Проблеми археології та давньої історії України	Диплом спеціаліста ЛВ № 401167 від 28.06. 1985 р. Донецький державний університет. Публікації: 1. Полідович, Ю. Б., Величко, Є. О. 2022. Крилатий кабан: образ на перетині скіфської, іранської та давньогрецької міфологій. Сходознавство, 89, с. 73-106. DOI: https://doi.org/10.15407/skhodoznavstvo2022.89.073 (Scopus) 2.. Величко, Є. О., Полідович, Ю. Б. 2021. Предмети з кургану Огуз в колекції В. Н. та Б. І. Ханенків (за матеріалами Музею історичних коштовностей України). Археологія і давня історія України, 3 (40), с. 104-121. 3. Полідович, Ю. Б. 2022. Троянський кінь грецьких майстрів.

							Археологія і давня історія України, 1 (42), с. 75-92. 4. Полідович, Ю. Б. 2023. Загадкові ритуальні предмети скіфів: у пошуках відповідей. Археологія і давня історія України, 2, с. 257-275. 5. Полідович Ю. Б., Величко Є. О. 2023. Дослідження скіфських курганів поблизу с. Великі Будки на Роменщині наприкінці XIX – на початку XX ст. Археологія і давня історія України, 4, с. 129-144. 6. Полідович, Ю. Б. 2024. Скіфські пластинчасті браслети IV ст. до н. е. Археологія і давня історія України, 2 (51), с. 109-126. 7. Полідович Ю.Б. 2025. Гайманова чаша в контексті скіфської міфо-ритуальної традиції. Археологія і давня історія України, 2 (55), с. 191-215. (DOI: https://doi.org/10.37445/adiu.2025.02.14) Монографії : Бабенко, Л. І., Білан, Ю. О., Полідович, Ю. Б. 2021. Пектораль з кургану Товста Могила: 50 років досліджень. Наукове дослідження. Київ: ТОВ «Фенікс». 146 с. Відповідає підпунктам п. 38 Ліцензійних умов: 38.1 – наявність не менше п'яти публікацій у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection: див. табл. 38.3 – наявність виданого підручника чи навчального посібника (включаючи електронні) або монографії (загальним обсягом не менше 5 авторських аркушів), в тому числі видані у співавторстві (обсягом не менше 1,5 авторського аркуша на кожного співавтора): див. табл. 38.8 – виконання функцій (повноважень, обов'язків) наукового керівника або
--	--	--	--	--	--	--	--

							відповідального виконавця наукової теми (проекту), або головного редактора/члена редакційної колегії/експерта (рецензента) наукового видання, включеного до переліку фахових видань України, або іноземного наукового видання, що індексується в бібліографічних базах: Керівник науково-дослідної роботи «Ювелірне мистецтво в контексті культурно-історичних процесів від доби бронзи до сьогодення» в Національному музеї історії України (№ держ. реєстрації 0119U100147) Член редакційної колегії фахового журналу «Сходознавство» (Інститут сходознавства імені А. Кримського НАН України), що реферується в Scopus (https://skhodoznavstv.o.org.ua/) 38.12 – наявність апробаційних та/або науково-популярних, та/або консультаційних (дорадчих), та/або науково-експертних публікацій з наукової або професійної тематики загальною кількістю не менше п'яти публікацій: 1. Полідович, Ю. (відп. ред.). 2021. Симфонія пекторалі. Альбом. Київ: Мистецтво (відповідальний редактор; автор окремих розділів). 2. Полідович, Ю. (відп. ред.). 2023. Таємниці пекторалі. Альбом. Київ; Дніпро: Видавець ФОП Максимовська Ю. А. (відповідальний редактор; автор окремих розділів). 3. Панченко Н.О. (відп. ред.). 2023. 60 шедеврів Скарбниці Національного музею історії України. Альбом Київ; Дніпро: Видавець ФОП Максимовська Ю. А. (автор окремих розділів). 4. Панченко Н.О. (відп. ред.). 2024. Скарби Криму. Повернення. Каталог
--	--	--	--	--	--	--	--

						виставки. Науково-популярне видання. Київ: Видавництво «Фенікс». 230 с. (автор окремих розділів). 38.20 – досвід практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності): Регулярне проведення екскурсій у Скарбниці Національного музею історії України, дописи у соцмережах на сторінках Скарбниці Національного музею історії України (науково-освітня робота).
207493	Абрамова Оксана Віталіївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет інформаційних технологій, математики та природничих наук	Диплом спеціаліста, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Трудове навчання (обслуговуюча праця) і основи інформатики, Диплом магістра, Українська інженерно-педагогічна академія, рік закінчення: 2018, спеціальність: 015 Професійна освіта, Диплом кандидата наук ДК 045612, виданий 12.03.2008, Аттестат доцента 12/ДЦ 032019, виданий 26.09.2012	22	ОК 4. Інформаційні технології в науці Диплом спеціаліста КС 13339927 від 16.06.2000 р., Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка за спеціальністю «Трудове навчання (обслуговуюча праця) і основи інформатики», кваліфікація «Вчитель трудового навчання (обслуговуючої праці) і основ інформатики». Професійна кваліфікація: професіонал в галузі технологій легкої промисловості. Педагог-дослідник. Західноукраїнський національний університет, рік закінчення: 2025, спеціальність: Маркетинг, кваліфікація: магістр маркетингу. Публікації: 1) Абрамова О., Ткачук А. Інформаційно-пошукові системи та бібліометричний аналіз як елементи інформаційних технологій та засоби підтримки наукових досліджень в умовах інформатизації суспільства. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2024. Випуск 216. С. 358-361. 2) Nikitenko, V., Voronkova, V., Oleksenko, R., Kyvliuk, O., Klochek, L., Koliada, N., Abramova, O.,

Drachuk, M. (2025). Developing the Concept of Digital Humanism as Human Interaction with Artificial Intelligence. Pakistan Journal of Life and Social Sciences. 23 (1), pp. 238-248.<https://doi.org/10.57239/PJLSS-2025-23.1.0021>Scopus

3) Ihnatenko, N., Myronenko, N., Yakymenko, S., Abramova, O., & Lisovskyi, V. (2024). Modern education: key factor in global innovation in higher education. Amazonia Investiga. 2024, 13(73), 273-283. <https://doi.org/10.34069/AI/2024.73.01.23>Web of Science

4) Mykhailova, R., Abramova, O., Kravchenko, N., Petrova, I., Nebesnyk, I., & Sofilkanych, M. Modern Web Design and Blog Design: Virtual Reality and Augmented Reality. 2023, BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 14(3), 394-407. <https://doi.org/10.18662/brain/14.3/481>. Web of Science

4) . Абрамова О., Кононенко Л., Ткачук А. Інформаційні технології в наукових дослідженнях: методологія та організація. Інноваційна педагогіка. 2025. № 84 Том 2. С. 159-164. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/84.2.31>

5) Мироненко Н., Абрамова О., Пуляк О. Використання інтернет-технологій та соціальних медіа в освітньому процесі та професійній діяльності викладачів закладів вищої освіти. Наука і техніка сьогодні, Серія «Педагогіка», Вип. 10 (24), 2023. С. 284-294.

6) Пуляк О., Мироненко Н., Абрамова О. Формування гендерної культури майбутніх викладачів і викладачок для управління ІТ-проектами та реалізації проектної діяльності. Вісник науки та освіти, Серія

							«Педагогіка», Вип. 7 (13). 2023. С. 755-765. Підвищення кваліфікації: 1) Університет імені Альфреда Нобеля. Курс «Цифровізація, цифрова освіта та міграційні процеси: досвід ЄС для України» у ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» у рамках реалізації міжнародного проєкту Еразмус+ Модуль Жан Моне «Цифровізація, цифрова освіта та міграційні процеси: досвід ЄС для України», №101176312 – DEMEu4U – ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH. 01.09-15.12.2025, сертифікат 6208. (4 кредити ЄКТС). 2) Літня школа EU4DEFA 1.0 «ЄС для розвитку цифрової, екологічної та фінансової обізнаності громадян» в рамках проєкту Програми Європейського Союзу Еразмус+, модуль Жан Моне (Jean Monnet Module 101174694 – EU4DEFA – ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH), 02-06 червня 2025 року, сертифікат, 30 годин (1 кредит ЄКТС). 3) Академія цифрового розвитку, м. Київ, тема стажування: «Цифрові навички для освіти з Google: частина 2», 08-29.10.2024, сертифікат №GDSFEC2-1688 від 29.10.2024. (0,5 кредиту ЄКТС). 4) Зарубіжне стажування. Akademia Śląska, м. Катовіце, Республіка Польща, тема стажування: «Інновації в освіті. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін», 20.06-22.09.2023, сертифікат № 11/9/2023 від 22 вересня 2023. (6 кредитів ЄКТС). 5) Національний університет «Запорізька політехніка», Тема стажування «Навички майбутнього. Україна», 12-13.10.2023, сертифікат АЗН№1243/003-23 (0,5
--	--	--	--	--	--	--	---

							кредити ЄКТС). 6) Розвиток співпраці бізнесу та освіти «Uni-Biz Bridge» від UGEN на тему «Сучасний викладач», 27-29.02.2024, сертифікат № 1086 (0,4 кредити ЄКТС), на тему «Uni-Biz Bridge: Освіта в умовах невизначеності», 26-29.08.2024, сертифікат № 360 (0,3 кредити ЄКТС), Відповідає підпунктам п. 3 8 Ліцензійних умов: 1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 12, 14, 19 38.п.1. 1. Nikitenko, V., Voronkova, V., Oleksenko, R., Kyvliuk, O., Klochek, L., Koliada, N., Abramova, O., Drachuk, M. Developing the Concept of Digital Humanism as Human Interaction with Artificial Intelligence. 2025. Pakistan Journal of Life and Social Sciences, 23 (1), pp. 238-248. DOI: https://doi.org/10.57239/PJLSS-2025-23.1.0021 (Scopus). 2. Ihnatenko, N., Myronenko, N., Yakymenko, S., Abramova, O., & Lisovskyi, V. (2024). Modern education: key factor in global innovation in higher education. Amazonia Investiga, 13(73), 273-283. https://doi.org/10.34069/AI/2024.73.01.23 Web of Science 38.п.2. 1. Абрамова О.В., МIRONENKO Н.В., Мелентьев О.Б., Пуляк О.В., Ткачук А.І. Патент на корисну модель №157701 заявник “Жилет військового, що трансформується у рюкзак”, зареєстровано 13.11.2024; Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка; №u202402604. 2. Абрамова О.В., Мелентьев О.Б., Цимбал Н.А. Патент на корисну модель №158446 “Автоматичний світлодіодний фітосвітильник із сонячною батареєю для освітлення
--	--	--	--	--	--	--	--

							рослин”, зареєстровано 12.02.2025; Центральноукраїнськ ий державний університет ім. В. Винниченка; №u202304231. 3. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір 115813 від 13.01.2023 р., наукова стаття: Ключові компетентності як інтеграційний чинник у проєктній діяльності 4. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір 123872 від 16.02.2024 р., наукова стаття: Використання інтернет-технологій та соціальних медіа в освітньому процесі та професійній діяльності викладачів закладів вищої освіти. 5. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір 123801 від 13.02.2024 р., наукова стаття: Формування гендерної культури майбутніх викладачів і викладачок для управління IT- проєктами та реалізації проєктної діяльності. 6. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №127795 від 24.06.2024 р., наукова стаття: Педагогічні особливості застосування сучасних освітніх технологій в процесі едукaції здобувачів освіти. 7. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір №135282 від 18.04.2025 р., наукова стання: Вплив освітньої автономії на якість освіти (на прикладі німецьких початкових училищ півдня України кінця XIX - початку XX ст.). 38.п.3. Терешук А.І., Гащак В.М., Абрамова О.В., Павич Н.М. Технології. 5-6 клас. Методика організації освітнього середовища. Навчально- методичний посібник. Чернівці: Букрек, 2021. 168с. (гриф МОН) 38.п.4. 1. Методичні рекомендації з дисципліни
--	--	--	--	--	--	--	---

							«Інформаційні технології в науці» (для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня). Укладач: О.В. Абрамова. Кропивницький, 2024. 54 с. Рекомендовано до видання Методичною радою Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (протокол №1 від 28 серпня 2024 року). 2. Інформаційно-методичні матеріали курсу «Практикум з технологій» (для студентів спеціальності Середня освіта (Технології) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти). Укладачі: О. Абрамова, Н. Мироненко, О. Пуляк, С. Рябець, А. Ткачук, Л. Чистякова. Кропивницький, 2025. 96 с. Рекомендовано до видання Методичною радою Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (протокол №5 від 22 травня 2025 року). 3. Інформаційно-методичні матеріали з атестації. Спеціальність 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології). Освітньо-професійна програма Середня освіта (Трудове навчання та технології), галузі знань: 01 Освіта/ Педагогіка, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Упорядники: О.В. Абрамова, С.О. Кононенко, І.П. Краснощок, С.К. Мельничук, Н.В. Мироненко, С.І. Рябець, А.І. Ткачук, Л.О. Чистякова, О.М. Щирбул, І.Л. Царенко. Кропивницький, 2024. 56 с. Протокол методради ЦДУ №4 від 15.05.2024. 38.п.7. Вчений секретар спецради Д23.053.02 ЦДУ ім.В.Винниченка, присудження наукового ступеня доктора наук, профіль ради: 13.00.01
--	--	--	--	--	--	--	---

							«Загальна педагогіка та історія педагогіки», 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» (Наказ МОН від 10.10.2025 №1346) 38.п.9. Експерт з акредитації освітніх програм, Реєстр затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти «28» січня 2022 р. https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2022/01/%D0%B2%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9D%D0%9F%D0%9F-28.01.2022.pdf 38.п.10. 1. Участь у стратегічних сесіях з питань розроблення Державного стандарту профільної освіти, організованими МОНУ, Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» спільно з проектом «Фінська підтримка реформи української школи» (№ 22.1/10-1856 від 20.08.2021). 2. Участь у стратегічній сесії з питань розроблення проєкту Державного стандарту базової середньої освіти та критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, за сприяння Програми підтримки освітніх реформ в Україні “Демократична школа”, що реалізується Європейським центром ім. Вергеланда (Норвегія) (Лист МОН № 1/5785 від 25.04.2023). 3.Участь у II стратегічній сесії “Моделювання змісту освіти старшої профільної школи” в межах доопрацювання проєкту ДСПСО та критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, організованими МОНУ за підтримки Швейцарсько-українського проєкту DECIDE – “Децентралізація для розвитку демократичної освіти” (Лист МОН №1/16450-23 від
--	--	--	--	--	--	--	---

23.10.2023).

38.п.12.

1. Абрамова О.В., Бурдун В.В., Курзін В.Г. Використання smart-технологій у професійній підготовці здобувачів ЗВО. Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції/ за ред. М. С. Курача, І. В.Цісарук. Кременець: ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2024.
2. Abramova O., Burdun V., Vdovenko V. Pedagogical features of the application of modern educational technologies in the process of education of students. Modern approaches to ensuring sustainable development. The University of Technology in Katowice Press. 2023. 653 с. С. 107-113. ISBN 978-83-965554-8-9 DOI: 10.54264/Мо20.
3. Абрамова О., МIRONENKO Н., Пуляк О. Фасилітація як інструмент розвитку м'яких навичок здобувачів. Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті: збірник матеріалів XV-ї Міжнародної науково-практичної онлайн-інтернет конференції присвячений 95-й річниці з Дня народження академіка Національної академії педагогічних наук С.У.Гончаренка, м. Кропивницький, 20 – 24 червня 2023 року / Відп. ред. М. І. Садовий. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. С.63-65.
4. Абрамова О., Приходько Н. Сучасний стан організації дистанційного навчання в освітньому процесі. Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті:

							збірник матеріалів XIV-ї Міжнародної науково-практичної онлайн-інтернет конференції, м. Кропивницький, 20 листопада – 8 грудня 2022 року/ Відп. ред. М.І. Садовий. Кропивницький: РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2022. С. 91-92. 5. Абрамова О. Ретроспективний екскурс організації освітнього середовища у комерційних училищах. Управління розвитком ЗП(ПТ)О на засадах педагогічної логістики: стан, реалії, досвід: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Київ, 17 листопада 2022 р.) / ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Чернівці, 2022. С.43-45. 38.п.14. 1. Робота у складі конкурсної комісії Всеукраїнського студентського професійного творчого конкурсу наукових робіт зі спеціальності “Початкова освіта” у 2024/25 н.р. (наказ ЦДУ ім.В.Винниченка №35/1-ун від 07.03.2025). 2. Робота у складі галузевої конкурсної комісії II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології) (наказ ЦДПУ імені Володимира Винниченка № 16/1-ун від 01.02.2021). 3. Робота у складі конкурсної комісії Всеукраїнського студентського професійного творчого конкурсу наукових робіт зі спеціальності “Середня освіта (Технології)” у 2024/25 н.р. (наказ ЦДУ ім.В.Винниченка №34/1-ун від 06.03.2025). 4. Керівник студентської проблемної групи «Наукові засади сучасних освітніх технологій»
--	--	--	--	--	--	--	---

							38.п.19. Участь у професійних об'єднаннях за спеціальністю: 1)ГО «Всеукраїнська асоціація наукових і практичних працівників технологічної освіти»; 2)ГО «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти» (ВАПП). Рішення розширеного засідання Президії ВАПП від 16.12.2021
--	--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження (ПРН 1) Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел (ПРН 2). Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності (ПРН 3). Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому	☐	ОК 9. Аспірантська практика	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (практичні заняття, мозкового штурму, кейс-стаді); – наочні (презентація, демонстрування, інтерактивна дошка) – практичні методи (практичні індивідуальні та групові завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу; – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – аналізу й самоаналізу; – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.	– підготовка тексту лекції; – підготовка і проведення семінарських занять; – аналіз і самоаналіз проведених семінарських занять; – оформлення звітної документації. Форма контролю: залік

методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання (ПРН 4). Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки (ПРН 5). Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях (ПРН 6). Здатність застосовувати різні види письмових та наукових текстів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій і усній формі (ПРН 7). Здатність проектувати та переконливо представляти групі фахівців проект науково-дослідної роботи для вирішення важливої проблеми в галузі (ПРН 8). Здатність дотримуватись етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності (ПРН 9).				
Здатність до пошуку, аналізу та самостійної	☐	ОК 8. Соціально-економічні студії історії України	Лекція: вступна, тематична, оглядова, узагальнююча. Зміст лекції будь-якого типу	– усне опитування; – письмове опитування, тестування;

класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження (ПРН 1). Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності (ПРН 3). Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях (ПРН 6). Здатність застосовувати різні види письмових та наукових текстів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій і усній формі (ПРН 7).			структуровано презентаційними матеріалами через демонстрацію таблиць, схем, формул, графіків, нормативних актів, джерел, статистичної звітності та інших наочних матеріалів. Практичне заняття: бесіда відтворювальна та евристична, аналіз джерел інформації та статистичної звітності, презентації індивідуальних дослідних завдань, есе.	– виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен
Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання (ПРН 4). Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки (ПРН 5).	☐	ОК 6. Проблеми археології та давньої історії України	За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний – проблемного викладу; – дослідницький За логікою пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний За основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок;\n – застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка За системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань:	– усне опитування; – письмове опитування; – виконання письмових завдань; – виконання практичних завдань; – тестування. Форма контролю: екзамен

Здатність дотримуватись етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності (ПРН 9). Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших (ПРН 17).			– словесні: розповідь, пояснення, лекція; – наочні: демонстрація, ілюстрація	
Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження (ПРН 1). Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел (ПРН 2). Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності (ПРН 3). Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання (ПРН 4). Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її	□	ОК 7. Сучасний фаховий історіографічний дискурс	За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;; Відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний – дедуктивний За основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка За системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль За джерелами знань: – словесні: розповідь, пояснення, лекція; – наочні: демонстрація, ілюстрація За рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький;	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: екзамен

подальшої розробки (ПРН 5). Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях (ПРН 6). Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом (ПРН 11). Здатність інтегрувати власні науково-дослідні напрацювання до навчально-методичної роботи (ПРН 13). Здатність висвітлювати історичні проблеми у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Публікувати наукові та науково-популярні тексти у фахових виданнях, ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін. (ПРН 15). Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших (ПРН 17).				
Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження (ПРН 1). Здатність використовувати сучасні інформаційні та	☐	ОК 5. Методологічні проблеми історичної науки	За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний; – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; відповідно до логіки пізнання: – аналітичний; – індуктивний; – дедуктивний; – системний, порівняльний за основними етапами	– усне опитування; – письмове опитування; – виконання письмових завдань; – виконання практичних завдань; – тестування. Форма контролю: екзамен

комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел (ПРН 2). Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності (ПРН 3). Обізнаність та здатність переосмислювати концепції, наявні у фаховому методологічному та історіографічному дискурсі; готовність удосконалювати існуючі в межах області дослідження знання (ПРН 4). Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки (ПРН 5). Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях (ПРН 6). Здатність проектувати та переконливо представляти групі фахівців проект науково-дослідної роботи для вирішення важливої проблеми в галузі (ПРН 8). Здатність дотримуватись етики наукових досліджень та принципів

процесу навчання:
– формування знань;
– формування умінь і навичок застосування знань;
– узагальнення;
– закріплення;
– перевірка за системним підходом:
– стимулювання та мотивація
– контроль та самоконтроль за джерелами знань:
– словесні: розповідь, пояснення, лекція;
– наочні: демонстрація, ілюстрація
за рівнем самостійної розумової діяльності:
– проблемний;
– частковопошуковий;
– дослідницький;
– метод проблемного викладання

академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності (ПРН 9). Здатність презентувати результати дослідження у фаховому середовищі (конференції, круглі столи, наукові семінари) та широкому загалу (презентації, науково-популярні заходи та публікації) (ПРН 10). Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом (ПРН 11). Здатність інтегрувати власні науково-дослідні напрацювання до навчально-методичної роботи (ПРН 13). Здатність висвітлювати історичні проблеми у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Публікувати наукові та науково-популярні тексти у фахових виданнях, ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін. (ПРН 15). Уміння користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтувати необхідні внесення змін і готовність впроваджувати інноваційні					
--	--	--	--	--	--

прийоми у науково чи навчально-методичну роботу (ПРН 16). Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших (ПРН 17).				
Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології в процесі пошуку, локалізації, збирання, опрацювання та аналізу історичних та історіографічних джерел (ПРН 2). Здатність застосовувати різні види письмових та наукових текстів ; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій і усній формі (ПРН 7). Здатність презентувати результати дослідження у фаховому середовищі (конференції, круглі столи, наукові семінари) та широкому загалу (презентації, науково-популярні заходи та публікації) (ПРН 10). Уміння застосовувати програмні засоби і мультимедіа у науково-педагогічній діяльності та наукових дослідженнях; аналізувати й систематизувати результати досліджень засобами інформаційних технологій (ПРН 14).	☐	ОК 4. Інформаційні технології в науці	За джерелами знань: – словесні: розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; – наочні: демонстрація (мультимедійні презентації), метод демонстраційних прикладів, ілюстрація; – практичні: лабораторна робота, вправи; – інтерактивні: колективне обговорення, мозкова атака, робота в парах та групах. За характером логіки пізнання: – аналітичний, – синтетичний, – аналітико-синтетичний, – індуктивний, – дедуктивний за рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання	– усне опитування; – письмове опитування; – виконання практичних завдань; тестування. Форма контролю: залік
Здатність до пошуку, аналізу та самостійної	☐	ОК 1. Академічна англійська мова	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: –	– усне опитування; – письмове опитування, тестування;

класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження (ПРН 1). Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності (ПРН 3.) Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях (ПРН 6). Здатність застосовувати різні види письмових та наукових текстів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій і усній формі (ПРН 7). Здатність презентувати результати дослідження у фаховому середовищі (конференції, круглі столи, наукові семінари) та широкому загалу (презентації, науково-популярні заходи та публікації) (ПРН 10). Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових			словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу; – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.	Форма контролю: залік, екзамен.
---	--	--	--	--

ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом (ПРН 11). Здатність представляти результати самостійного дослідження іноземною мовою в усній чи письмовій формі (ПРН 12). Здатність висвітлювати історичні проблеми у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Публікувати наукові та науково-популярні тексти у фахових виданнях, ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін. (ПРН 15). Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших (ПРН 17).				
Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження (ПРН 1). Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності (ПРН 3.) Уміння оцінювати ступінь висвітлення основних аспектів наукової проблеми та обґрунтовувати потребу її подальшої розробки (ПРН 5). Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час	☐	ОК 2. Філософія та методологія науки	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція); – наочні (презентація, демонстрування); – практичні методи (практичні завдання). Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – метод проблемного викладу матеріалу; – моделювання життєвих ситуацій; – мозковий штурм; – метод опори на життєвий досвід; – навчальної дискусії Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: – усного контролю; – письмового контролю; – самоконтролю та взаємоконтролю; – рецензування відповідей.	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань Форма контролю: залік, екземен.

розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях (ПРН 6). Здатність проектувати та переконливо представляти групі фахівців проект науково-дослідної роботи для вирішення важливої проблеми в галузі (ПРН 8). Здатність дотримуватись етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності. (ПРН 9). Здатність презентувати результати дослідження у фаховому середовищі (конференції, круглі столи, наукові семінари) та широкому загалу (презентації, науково-популярні заходи та публікації) (ПРН 10). Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом (ПРН 11). Здатність інтегрувати власні науково-дослідні напрацювання до навчально-методичної роботи (ПРН 13).				
Здатність до пошуку, аналізу та самостійної класифікації сукупності джерел, достатньої для реалізації дисертаційного дослідження (ПРН 1).	☐	ОК 3. Організація наукового історичного дослідження	За типом пізнавальної діяльності: – пояснювально-ілюстративний – репродуктивний; – проблемного викладу; – дослідницький; Відповідно до логіки пізнання: – аналітичний;	– усне опитування; – письмове опитування, тестування; – виконання письмових завдань – виконання практичних завдань Форма контролю: залік

Уміння оперувати основними концепціями, теоріями, проблемами філософії й методології науки і застосовувати їх у власних дослідженнях та/або під час науково-педагогічної діяльності (ПРН 3). Готовність застосовувати основні наукові підходи і методи науково-дослідної діяльності; методи критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань, у тому числі й у міждисциплінарних галузях (ПРН 6). Здатність застосовувати різні види письмових та наукових текстів; розуміти зміст складних текстів з наукових проблем, у тому числі вузькоспеціальних, стилістичні особливості оформлення результатів дослідження у письмовій і усній формі (ПРН 7). Здатність проектувати та переконливо представляти групі фахівців проект науково-дослідної роботи для вирішення важливої проблеми в галузі (ПРН 8). Здатність дотримуватись етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності. (ПРН 9). Здатність презентувати результати дослідження у фаховому середовищі (конференції, круглі столи, наукові семінари) та широкому загалу			– індуктивний – дедуктивний За основними етапами процесу навчання: – формування знань; – формування умінь і навичок застосування знань; – узагальнення; – закріплення; – перевірка За системним підходом: – стимулювання та мотивація – контроль та самоконтроль за джерелами знань: – словесні: розповідь, пояснення, лекція; – наочні: демонстрація, ілюстрація За рівнем самостійної розумової діяльності: – проблемний; – частковопошуковий; – дослідницький; – метод проблемного викладання	
---	--	--	--	--

(презентації, науково-популярні заходи та публікації) (ПРН 10). Здатність завершити оригінальне наукове дослідження у вигляді дисертаційної роботи, заснованої на критичному аналізі джерел і синтезі наукових ідей та нових знань, і забезпеченій необхідним науковим апаратом (ПРН 11). Здатність висвітлювати історичні проблеми у формі, доступній для широкої аудиторії різного віку та фаху. Публікувати наукові та науково-популярні тексти у фахових виданнях, ЗМІ, інформаційних ресурсах та ін. (ПРН 15). Уміння користуватися нормативно-правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтувати необхідні внесення змін і готовність впроваджувати інноваційні прийоми у науково чи навчально-методичну роботу (ПРН 16).				
--	--	--	--	--